

SM/R-224

BUTLLETÍ OFICIAL DEL BISBAT DE MENORCA

AGOST - SETEMBRE - OCTUBRE 1994 Núm. 4

Butlletí Oficial del Bisbat de Menorca

BIBLIOTECA
PÚBLICA MAC

Agost-Setembre-October 1994
Imprimeix: Editorial Menorca, S.A.

Núm. 4
Dipòsit Legal: MH-283/1992

283

SUMARI

SECCIÓ OFICIAL.....285

PRELAT

- Decret de nomenament de Canceller-Secretari (15-X-1994)
- Homilia de la festa de la Mare de Déu de Gràcia (8-IX-1994)
- Homilia de la trobada d'inici de curs dels EMD (25-IX-1994)
- Homilia en la inauguració de curs del Seminari (12-X-1994)
- Paraules en la inauguració del monument dels emigrants a Alger (8-X-1994)
- Exhortació per al «Dia de les Migracions» (25-IX-1994)
- Exhortació per al «Dia del Domund» (23-X-1994)

VICARIA GENERAL

- Comunicació sobre Rwanda
- Comunicació sobre la col·lecta general
- Comunicació sobre l'Alzheimer
- Reunió dels Delegats Diocesans
- Calendari Diocesà

SECRETARIA GENERAL

- Nomenaments
- Ordenacions
- Confirmacions
- Nou equip diocesà de la Frater
- In pace Christi:
Joan Josep Huguet Ametller
Mn. Joan Jaume Arbós
Sor Joana Enrich Pons

ORGANISMES DIOCESANS

- Consell Pastoral Diocesà
 - Actuacions davant el fet de la ignorància religiosa
 - Convocatòria de la reunió (29-X-1994)
 - Acta de la reunió (11-VI-1994)
- Seminari Diocesà
 - Salutació del Prefecte en l'acte de la inauguració de curs
 - Memòria del curs 1993-94
- Delegació Diocesana de Joventut
 - Convocatòria de la Taula Diocesana
- Delegació Diocesana de Catequesi

- Noves Respostes

SECCIÓ INFORMATIVA..... 314

- Activitats del Sr. Bisbe
- Crònica Diocesana
 - Ordenació presbiteral de Jesús Llompart Díaz
 - Ordenació presbiteral de Miquel Cortés Gomila
 - Les noces d'or de la Capella Davídica
 - Casa d'acollida Sant Francesc d'Assís
 - Jornades per a consiliaris
 - Renovació de càrrecs dels escoltes
 - Propostes per a una pastoral vocacional
 - Inauguració del nou curs del Seminari
 - I demà, què? Preparar el futur
 - Reunió de la Taula diocesana de joves

SECCIÓ DOCUMENTAL..... 323

- Missatge del Papa amb motiu de la Jornada Missionera Mundial.
- Nota del Comité Ejecutivo de la Conferencia Episcopal Española sobre la Conferencia Internacional de El Cairo.
- Declaración de la Comisión Permanente de la Conferencia Episcopal Española sobre la proyectada «nueva ley del aborto».
- Comunicado de la Comisión Permanente del Episcopado sobre enseñanza religiosa escolar.
- Carta de los Obispos de la Comisión Episcopal de Migraciones sobre el «Día de las Migraciones».

IB INÍCIA DE L'ACTIVITAT DE LA MARE DE DÉU DE GRÀCIA
(18-IX-1994)

La diu gentils, en aquell moment, l'enviament al santuari de la Verge Maria
en què són la diu la nostra missió, des d'ella el nostre treball i una reunió per a
bunyar la casa de la Mare i l'Escola, sota aquesta advocació, una estança però
mai més de l'origen.

Quan apliquem a Maria el títol de «gràcia», volent dir, que Deu ha estimat
gratuitament Maria, sense cap mèrit per part seva, la es agradable perquè Ell
gratuitament la fa. Una mirada amb benevolença i, tota una sola cosa amb el Crist,
hi troba en una ulls de Deu, i Maria conscient de ser estimada gratuïtament per
Deu en Crist, ha estimat, ha correspost a l'amor infinit del Pare estimant i catinant

El present document és una recopilació de les dades que s'han anat recollint al llarg dels anys respecte a l'evolució de la fecció de la població que pertany a la fecció catòlica. Aquesta fecció ha anat creixent i actualment representa el 85% de la població total de Catalunya. Els factors que han contribuït a aquest creixement són: l'augment de la natalitat, la disminució de la mortalitat i la migració de població des de altres regions de Catalunya i de l'estranger.

El present document té com a objectiu principal proporcionar informació sobre l'evolució de la fecció de la població que pertany a la fecció catòlica. Aquesta informació és necessària per poder prendre decisions sobre les polítiques públiques que s'han de adoptar en relació amb la població catòlica. Els dades que es presenten a continuació són el resultat d'un estudi que s'ha dut a terme durant els últims anys.

El present document està estructurat de la següent manera:

- Anàlisi de l'evolució de la fecció de la població que pertany a la fecció catòlica.
- Anàlisi de les causes que han contribuït a aquest creixement.
- Anàlisi de les polítiques públiques que s'han de adoptar en relació amb la població catòlica.

ORGANISMES DIOCESANS

- Consell Pastoral Diocesà
- Accions dirigides al fidei i a la fecció de la població que pertany a la fecció catòlica.
- Acta de la reunió del 15-1-1984
- Seminari Diocesà
- Salutació del Papat en l'acte de la marxa dels catòlics
- Memòria del curs 1983-84
- Delegació Diocesana de Joventut
- Convocatòria de la Taula Diocesana
- Delegació Diocesana de Catequesi
- Noves Respostes.

SECCIÓ OFICIAL

PRELAT

DECRET DE NOMENAMENT DE CANCELLER-SECRETARI

Decret 3/1994. Ciutadella de Menorca, 15 d'Octubre de 1994.

Nos, Dr. Francesc Ciuraneta i Aymí, per la gràcia de Déu i seu Apostòlica, Bisbe de Menorca:

PEL PRESENT, a tenor del que estableixen els canons 149, que regula els requisits perquè algú sigui promogut a un ofici eclesiàstic, i 483, 2, que concreta les circumstàncies d'idoneïtat per aquest ofici, DECRETEM:

ARTICLE 1.- Anomenem CANCELLER-SECRETARI DE LA DIÒCESI DE MENORCA, amb els drets i deures contemplats per la legislació universal (canons 482-485) i per les Nostres disposicions, al M. I. Sr. Modest Camps Mascaró, Pyre.

ARTICLE 2.- Que aquest Decret sigui publicat en el Butlletí Oficial del Bisbat de Menorca.

ARTICLE 3.- La presa de possessió es farà davant nostre en la capella de ca'l Bisbe amb el lliurament de les promeses prescrites en el canó 471, amb assistència dels Vicaris General i Judicial i altres membres de la Cúria Diocesana.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe.

Francesc Xavier Ciuraneta i Aymí

Per manament del Sr. Bisbe,

Miquel Anglada Piris

Notari.-

HOMILIA DE LA FESTA DE LA MARE DE DÉU DE GRÀCIA (8-IX-1994)

Avui, germans, en aquesta celebració, és novament el misteri de la Verge Maria el que sol·licita la nostra atenció, desvetlla el nostre fervor i ens reuneix per a honorar-la com a Mare i Patrona sota aquesta advocació, tan estimada pels maonesos, de Gràcia.

Quan apliquem a Maria el títol de «gràcia», volem dir que Déu ha estimat gratuïtament Maria, sense cap mèrit per part seva. Li és agradable perquè Ell gratuïtament la fa. L'ha mirada amb benevolença i, feta una sola cosa amb el Crist, ha trobat gràcia als ulls de Déu. I Maria, conscient de ser estimada gratuïtament per Déu en Crist, ha estimat, ha correspost a l'amor gratuït del Pare estimant i estimant

amb aquella dimensió que més li escau, com a Mare. Ella és la Mare de tots els homes. I ho és amb aquella dimensió més gratuïta que té l'amor, que és l'amor de misericòrdia i de perdó. A la Salve li recem que ens miri amb ulls de misericòrdia, que és el mateix que dir que ens miri amb ulls de Mare.

Resulta consolador per al cristià poder contemplar la Verge Maria sota aquesta advocació de Mare de misericòrdia; títol que connota una certa actitud de proximitat misericordiosa a les nostres necessitats. Ens recorda el Concili Vaticà II: «Pel seu amor de mare pensa en els germans del seu Fill que encara són romeus, que encara roden en l'angoixa, en els perills, fins arribar a la pàtria benaurada. Per això l'Església crida la santa Verge com a Advocada, Auxiliadora, Ajudadora, Mitjancera; títols, que entesos com cal, res no posen ni treuen en la dignitat i de l'eficàcia de l'únic mitjancer que és el Crist» (LG 62). La Verge Maria és, per voluntat de Déu, una Mare misericordiosa per tots nosaltres. Ella vetlla per tots els seus fills, sobretot pels més necessitats. Això ens consola i ens ajuda. I al mateix temps ens estimula perquè també nosaltres, fills d'una Mare tan misericordiosa, visquem aquesta virtut de la misericòrdia la llarg de la nostra vida, sobretot en la vida de matrimoni i de família. «Benaurats els misericordiosos, digué Jesús, ells aconseguiran misericòrdia» (Mt. 5,7).

L'any 1980 es celebrà un sínode sobre la família. I en aquesta reunió de bisbes de tot el món es va repetir, amb molta freqüència, que en molts matrimonis cristians s'està perdent el sentit i la pràctica de l'amor misericordiós. És a dir, es constata que el perdó es fa cada cop més difícil en el si del matrimoni i de la família. I quan es debilita l'amor misericordiós, quan es perd capacitat de perdonar, es debilita en el matrimoni i en la família la capacitat de resistència al cansament, a la rutina, a les petites disputes, a les divergències normals, encara que incòmodes, en les formes de pensar i d'actuar i perillen la unitat i la indissolubilitat del matrimoni i l'harmonia i felicitat de la família.

Ara bé, aquesta dificultat de perdonar no és exclusiva del matrimoni i de la família; és un virus present en el nostre món. El món actual està poc inclinat a la gratuïtat en la vida i en les relacions amb les persones i sobretot en la gratuïtat en l'amor. I més difícil encara si es tracta de l'amor gratuït per excel·lència com és l'amor que perdona, l'amor misericordiós. La nostra societat és una societat consumista i hedonista; és a dir, una societat que cerca només la satisfacció del propi interès. S'ha produït una inversió en l'ordre dels valors morals: l'acollida de l'altre amb la seva dignitat, la comprensió, la tolerància, el perdó, el diàleg persistent i respectuós són considerats avui com actituds d'una ànima dèbil, mentre que l'egoisme, l'individualisme, la satisfacció dels interessos personals a qualsevol preu s'eleva a ideal de vida.

Si baixem sense por a les arrels del perquè moltes parelles s'han separat, moltes famílies s'han desunit, trobarem normalment uns cors que poc a poc s'han anat convertint en cors de pedra, uns cors generadors de silencis estèrils i coleccionadors de resentiments, uns cors que han destruït els ponts d'una comunicació humanitzant i constructiva.

Davant d'aquesta situació dolorosa que fa cada dia el nostre món manco habitable i atraient, s'imposa al creient aprendre la pedagogia de Déu, com l'aprengué la Verge Maria... Déu oblida les ofenses. El seu amor misericordiós és capaç d'oblidar i borrar les ofenses com si mai no haguessin existit.

L'Evangelí ens presenta una paraula que tradueix l'actitud permanent de Jesús enfront dels fariseus, que es manifestaven escandalitzats per la seva predilecció pels pecadors: «Aneu i apreneu què vol dir allò: Misericòrdia vull i no pas sacrifici» (Mt 9,13). Aquesta paraula no perdrà mai el sentit d'invitació i d'avís per a tots els qui ens manifestem intolerants, disposats a tirar totes les pedres sense pensar si som els més indicats, disposats a condemnar per una palla oblidant la viga... Una gran sensibilitat envers aquesta realitat de la misericòrdia i del perdó portà al Papa Joan Pau II a dir: «Des de l'inici del meu pontificat, he considerat aquest missatge de misericòrdia com la meva tasca especial» (22-11-1981).

Jesucrist, l'Home Déu, en el qual creiem i del qual volem ser deixebles, encarnà en si mateix la misericòrdia del Pare i es féu Ell mateix misericòrdia a favor nostre, per ensenyar-nos que la misericòrdia és possible, és necessària i incitar-nos vers ella.

Sant Pau, en la seva carta als Efesis (Ef 2,4), ens diu: «Déu és ric en misericòrdia» i Jesucrist ens donà a conèixer aquesta realitat misericordiosa de Déu. «Felip, qui em veu a mi, veu el Pare». Els gestos de perdó de Jesús eren expressió de la bondat misericordiosa del Pare Déu. I el viure cristià neix necessàriament d'aquesta veritat, d'aquesta pedagogia de Déu. El seu comportament ha de ser també el nostre. La misericòrdia de Déu es transforma així en missió nostra. Nosaltres hem de donar testimoni de la misericòrdia de Déu essent també misericordiosos amb els altres. I per això ens hem de convertir a l'amor misericordiós, que inclou el perdó.

El mateix Sant Pau en la seva Carta als cristians de Colosses, descrivint algunes de les actituds fonamentals que haurien de regnar al si de la família, ens diu: «Revestiu-vos de sentiments de misericòrdia, de bondat, d'humilitat, de mansuetud, de paciència, suporteu-vos els uns als altres i perdoneu-vos mútuament...» (Col 3,12-13). Una paciència que no és amarga resignació, sinó sentiment noble i gran, força que neix de la fe i esperança en Déu i conseqüentment, en la seva criatura, la persona humana, que és reflex de la paciència que Déu Pare té amb tots nosaltres, que s'assembla a la saviesa amb què el llaurador espera les pluges primerenques o tardanes fins que l'arbre doni fruit. Una paciència que sap esperar l'arribada del moment oportú, deixa madurar el que és immadur, ofereix sempre una nova oportunitat a la persona que estima.

«Perdoneu-vos mútuament com el Senyor us perdonà» (Col. 3,13), ens diu també Sant Pau. Perdó que és característica del missatge evangèlic i del que la família i el matrimoni n'hauria de ser un lloc privilegiat d'experiència. No al perdó més o menys fàcil que es dona als al·lots després de les seves rebequeries i capricis, sinó el dolorós i generós esforç d'oblidar i no tenir en compte els danys i perjudicis

que ens provoquen en la nostra convivència quotidiana. Un perdó capaç de refer el teixit esqueixat, de reconstruir la unitat dia tras dia. Una capacitat de perdonar que cal demanar al Senyor com un do seu.

La misericòrdia en el si del matrimoni o de la família no ha de ser només el fruit d'un pacte mutu d'excusar-se recíprocament o d'una compensació alternada, o el fruit d'un convencionalisme social, o un acte de persones correctes o ben educades. Ha de ser, sobretot, amor i un amor ple de gratuïtat. I aquest amor necessàriament s'ha d'aprendre de Déu, de Jesucrist i ha de ser cada cop més una actitud interior que s'expressa exteriorment sense condicions, sense compensacions... Només així la misericòrdia serà un estímul per la vida i un ferment de vida nova en el món d'avui, començant per aquest petit món que és el matrimoni i la família.

El formar part d'una família és una dependència que ens ajuda a créixer com ens ajuda a créixer la dependència de Déu. El formar part d'una família és amor, que ha de tenir com a model l'amor de Déu als homes; un amor, per tant, misericordiós, que acull i perdona. En la família es troba a més un conjunt de serveis gratuïts, que no són comptabilitzats com una factura de cara als altres. I això és vertader tants per als pares, com per als fills, els germans, i els esposos. I això ¿no és una còpia de l'amor misericordiós del Pare per als homes? La misericòrdia és la disposició per ajudar; la misericòrdia és estar atent a les necessitats de l'altre. Els esposos, ¿no han de fer el mateix l'un respecte de l'altre? L'amor conjugal ha de ser misericordiós. I els esposos tenen l'oportunitat de practicar-lo cada dia perquè la vida quotidiana, el contacte permanent és amb freqüència una font generadora de conflictes. Cada dia, cada cònjuge ha de ser misericordiós amb l'altre, ha de ser atent amb l'altre, ha d'ajudar a créixer l'altre. El miracle de la convivència matrimonial i familiar és possible en un clima de perdó mutu, d'amor misericordiós, de total gratuïtat.

Tot això demana una profunda humilitat. El qui és més humil, estima més. El qui estima més no es creu mai millor que l'altre. I el qui viu aquesta veritat en el més profund del seu ésser assumeix l'altre, amb un amor vertader i, quan és necessari, amb un amor misericordiós incondicional. Sense la humilitat no és possible l'amor, sobretot l'amor que perdona i oblida. A més de la humilitat, cal una atenció per l'altre o els altres. Jesús vivia pendent dels altres. Va curar, va fer miracles, va perdonar, es va fer invitar a menjar per ensenyar-nos què vol dir tenir misericòrdia... Estar atent a l'altre. No n'hi ha prou en donar; cal donar-se; cal posar-hi el cor en tota donació.

Conta Rabrindanat Tagore que en una aldea índia vivia un matrimoni molt pobre. Com a única riquesa ella tenia una preciosa cabellera i ell una pipa però sense tabac. Un dia van anar al mercat per separat. Ella va fer-se tallar la cabellera i del que li van donar va comprar tabac per al seu home. Ell va vendre la pipa i va comprar un petit ornament per la cabellera de la seva dona. En arribar a casa es van trobar que ell no tenia pipa per al tabac i ella no tenia cabellera per a l'ornament. Pensant l'un per l'altre, sacrificant-se l'un per l'altre, ho havien perdut però el seu amor s'havia enriquit.

Cal també esperança. L'amor misericordiós, l'amor que perdona demana una gran esperança. El que és meravellós en la misericòrdia de Déu respecte de l'home és que Déu té confiança en l'home i espera que es reveli en ell el que encara no s'ha manifestat i que sempre és molt més del que ens imaginem. El qui no espera res i pensa que res ja és possible és incapaç de fer un gest gratuït, com ho és el gest de misericòrdia i perdó. Si no espero res, ja estic mort.

Demanam-li a la Verge Maria, Ella que aprengué l'amor misericordiós del seu Fill i ha estat constituïda per Déu com a Mare de misericòrdia, que nosaltres en el si dels matrimonis i famílies sapiguem viure aquesta dimensió tan necessària de l'amor misericordiós. Moltes crisis familiars i matrimonials es resoldrien si, posada la confiança en Déu, en el si dels matrimonis i de les famílies es visqués realment aquesta dimensió misericordiosa i perdonadora de l'amor. El nostre món necessita persones que visquin la gratuïtat de la misericòrdia i del perdó. I aquests hem de ser els cristians. Nosaltres tenim l'exemple de Jesucrist i la intercessió de la Verge Maria per fer-ho. Mare de la Misericòrdia, feu-nos misericordiosos!

HOMILIA PER LA TROBADA D'INICI DE CURS DELS EQUIPS DE LA MARE DE DÉU (25-IX-94)

Amb freqüència, en la nostra vida ordinària, sobretot quan s'han acumulat molts trastos i objectes vells, ens veiem obligats a seleccionar coses i objectes: «Açò és bo..., allò és dolent»; «açò em servirà..., allò és inútil, inservible, rebutjable»...

Ara bé, de vegades, aquesta selecció no la limiten a coses i objectes sinó que l'estenem també a les persones: «Aquesta persona és bona..., aquella és dolenta»...; «aquesta és «dels nostres»..., aquella no és «dels nostres».

Això és el que feien els apòstols, segons ens ha contat Sant Marc: Els jueus utilitzaven els exorcismes, unes invocacions dirigides a Déu per expulsar el dimoni dels possessos... Sembla que, en temps de Jesús, algun jueu, veient com ell ho feia, invocant el seu nom, cercava realitzar exorcismes. Els apòstols li ho prohibeixen. D'alguna manera reclamen el monopoli d'aquests exorcismes. Segons ells, «els altres», «els qui no eren del grup», «els qui no eren dels nostres» no tenen dret a fer el bé en nom de Jesús. Aquesta tendència dels apòstols a tancar-se s'havia manifestat amb freqüència. El Mestre era seu, el protegien, l'administraven. Quan, per exemple, la gent li presentava els seus fills petits, i els apòstols no ho permetien: el Mestre no havia de ser molestat amb coses de poca importància. Un altre exemple: un cec cridava quan Jesús passava. Els qui seguien Jesús li deien que callés: el Mestre no havia de ser desbordat pels crits d'un captaire. I un altre exemple: Quan la gent l'oprimia per tots els cantons, quan no li deixaven ni un moment per menjar-se un tros de pa, els apòstols devien tenir les seves reserves. Els apòstols no deixaven que Jesús fos acollidor. En lloc de ser ajudes, eren

barreres. Era les vegades que Jesús es disgustava amb ells i els renyava: quan no el deixaven ser acollidor, quan se'l volien fer seu, quan semblava que el volien administrar.

Precisament una de les lliçons que més interès tenia el Senyor a ensenyar-nos era la de saber acollir els altres: obrir la casa, obrir el cor, obrir la vida a l'altre. No n'hi ha prou en no rebutjar: cal fet el gest positiu d'acollir, d'invitar. Els apòstols anomenaven Jesús Senyor i Mestre, i feien bé, perquè ho era: un senyor que els servia, un mestre que els estimava. Ni domini ni imposició, sinó servei i amor. Tota la pedagogia de Jesús amb els dotze s'encaminava a fer-los comprendre que si Ell, Senyor i Mestre, es posava al seu servei per amor, també ells ho havien de fer amb els seus germans: servir-los i estimar-los. La lliçó que els anava inculcant Jesús comportava una actitud d'obertura i de disponibilitat. Però prou sabem tots per experiència que és una lliçó no fàcil d'aprendre.

Cadascún de nosaltres hauria d'examinar quina és la seva actitud en l'ambient en què es mou: si és de rebuig dels altres, de fredor o d'acolliment. Aquest rebuig, aquesta fredor, aquest acolliment són actituds que bé es poden viure a nivell de matrimoni, de família, de grup, de moviment.

Una acusació que els escribes feien a Jesús era que acollia els pecadors. I no ho feia amb una simple condescendència, sinó amb una autèntica cordialitat. Perquè mentre l'home viu en el món Déu no el condemna, ni l'exclou definitivament del seu amor. Sap que en el fons de tot cor hi ha sempre quelcom de bondat, que pot ser l'inici d'una recuperació.

Jesús va voler ser per a tots, més per als pecadors que per als justos, ja que són els pecadors els qui necessiten la curació. Jesús només exigia una cosa: reconèixer la pròpia misèria, el propi pecat: això era ja l'inici de la salvació.

Pensem en quin ha de ser el nostre comportament respecte dels altres. Jesús ens diu: «No judiqueu i no sereu judicats perquè amb la mateixa mesura que medireu se us medirà». Si la nostra mesura respecte dels altres és raquíca, curta i intolerant, Déu ens medirà també així... I ¿qui no necessita davant de Déu una mesura ampla, tolerant, misericordiosa? Treballem, més bé per construir entre nosaltres aquella fraternitat en l'amor i en la comprensió, que és nucli i que deuria ser el motor de tota vida segons Crist.

HOMILIA EN LA INAUGURACIÓ DE CURS DEL SEMINARI DIOCESÀ (12-X-94)

Diu Sant Marc que Jesús «va cridar els qui va voler... perquè estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar» (Mc 3,13-14). Aquella crida fou l'inici d'una trobada, durant la qual s'inicià un procés d'amistat i sintonia amb els criteris i escala de valors i actituds de Jesús, que desembocà en missió. Aquest procés d'amistat i

sintonia amb Jesús ha de ser el fonament de la vostra espiritualitat: cercar un estil de vida com el de Jesús. Per això esteu en el seminari. Heu rebut inicialment la crida; ara cal que estigueu un temps amb Jesús per tal d'aprendre el seu estil de vida, esdevenir deixebles seus i poder després donar-vos a la missió pastoral. Ara, com els primers apòstols, «heu d'estar amb ell», cultivant una intensa amistat amb ell per tal que l'Esperit us configuri cada dia més i més a Ell. Perquè la vida del prevere no és una vida essencialment relacionada amb una idea bonica o amb un programa sinó amb la persona vivent del Senyor. Sense aquesta relació persona no existeix l'espiritualitat sacerdotal, que vosaltres heu d'anar adquirint des del seminari.

El Concili Vaticà II, en el «Decret sobre la formació sacerdotal» expressa així aquesta necessitat d'una profunda amistat amb el Crist: «Havent de configurar-se al Crist sacerdot per la sagrada ordenació, que s'habituin a unir-se a Ell, com a amics (OT 8). Tenim, per tant, primer de tot, l'exigència de «viure íntimament units a Jesucrist» amb la vida nova de la gràcia, que ens fa fills de Déu. Crec que és important viure aquesta primera dimensió. Sovint la religió cristiana corre el perill de ser considerada com una religió entre tantes o quedar reduïda a una pura ètica social al servei de l'home. El cristianisme aporta una inquietant novetat a la història: és l'esdeveniment del Fill de Déu que es fa home i dóna als qui l'acullen el «poder d'esdevenir fills de Déu» (Jn 1,12).

Per a viure íntimament units a Jesucrist, cal cercar-lo. Heu d'aprendre a cercar el Crist. En certa manera la vida espiritual del qui es prepara al sacerdoci està dominada per aquesta recerca. Però, ¿què suposa, en la vida espiritual, cercar el Crist? ¿I on trobar-lo? És la pregunta dels deixebles. «¿Mestre, on us allotgeu?». El Decret conciliar sembla indicar com a quatre camins: la meditació fidel de la Paraula de Déu, la participació activa en els Sagraments, el servei de la caritat, sobretot als més necessitats, i la devoció a la Mare de Déu.

Un element essencial de la formació espiritual és la lectura meditada i orant de la Paraula de Déu. En efecte, a la llum i amb la força de la Paraula de Déu és com pot ser descoberta, entesa, estimada i seguida la pròpia vocació. La familiaritat amb la Paraula de Déu facilita la pròpia conversió de manera que la llum de la fe esdevé el criteri de judici i de valoració de les persones, dels esdeveniments, dels problemes...

Permeteu-me, en un breu parèntesi, dirigir-me als catequistes, que ens acompanyen com a cloenda del seu curset de formació. Perquè aquesta necessitat de mantenir un contacte assidu, viu i orant amb la Paraula de Déu és també vàlida per a vosaltres. La Constitució conciliar sobre la Divina revelació exhorta: «Tots els clergues... i els catequistes, dedicats per ofici al ministeri de la Paraula, han de llegir i estudiar assíduament l'Escriptura per no esdevenir «predicador buit de la Paraula, que no l'escolta per dins» (DV 25).

I la primera i fonamental resposta a la Paraula de Déu és la pregària, que constitueix una exigència primària de la formació espiritual. Estimats seminaristes,

esteu cridats a ser «mestres de la pregària». Però només podreu formar els altres en l'escola de Jesús orant, si us heu format i seguiu formant-vos en la mateixa escola. Açò és el que demanen els homes al sacerdot. El sacerdot és l'home de Déu, aquell que pertany a Déu i fa pensar en Déu. Quan la carta als hebreus parla de Crist, el presenta com un Gran Sacerdot «misericordiós i fidel en allò que es refereix a Déu» (He 2,17). Els homes esperen trobar en el sacerdot no sols un home que els acull, que els escolta amb gust i mostra una sincera amistat sinó també i sobretot un home que els ajuda a mirar Déu, a pujat vers Ell.

En un context d'«agitació» i de bullici com el de la nostra societat necessitem retrobar, per la pregària, el significat humà profund i el valor religiós del silenci, veritable atmosfera espiritual per apercebre la presència de Déu i deixar-se conquerir per ella.

I el cim de la pregària és l'Eucaristia. Estimats seminaristes, amb gran senzillesa i cercant la màxima concreció desitjo dir que heu de participar diàriament en la Celebració Eucarística, que heu de considerar com el moment essencial de la vostra jornada, sense acontentar-vos amb una assistència rutinària, sinó pietosa i activa. I amb l'Eucaristia també us invito a valorar pràcticament el Sagrament de la Reconciliació o Penitència en una cultura, en la què, amb noves i subtils formes d'autojustificació, es corre el risc de perdre el «sentit del pecat» i, en conseqüència l'alegria consoladora del perdó i del trobament amb Déu «ric amb misericòrdia».

El tercer element que he citat necessari per la formació espiritual és la de cercar el Crist en els homes més necessitats, fent de la pròpia vida un servei, una donació. La vida espiritual és certament vida interior, vida d'intimitat amb Déu, vida d'oració, però del trobament amb Déu neix precisament l'exigència indeclinable del trobament amb el proïsme, de la pròpia donació als altres, en el servei humil i desinteressat que Jesús va proposar com a programa de vida. La formació de la pròpia donació generosa i gratuïta és una condició irrenunciable pel qui és cridat a esdevenir transparència del Bon Pastor, que dóna la vida. El prevere és l'home de la caritat i és cridat a educar els altres en la imitació del Crist i en el manament nou de l'amor fratern. Hem de viure ja des del seminari l'amor pels pobres, la misericòrdia pels pecadors.

En la perspectiva de la caritat que consisteix en el do de si mateix per amor troba tot el seu significat la vivència madura de l'obediència, del celibat i de la pobresa. Com diu el Concili: «Que sàpiguen ben clarament els alumnes que el seu destí no és el domini ni els honors sinó la donació total al servei de Déu i al ministeri pastoral. Amb particular sol·licitud han de ser educats en l'obediència sacerdotal, en l'estil de vida pobre i en l'esperit de la pròpia abnegació, de manera que s'habitui a renunciar amb promptitud a les coses que, tot i ser lícites, no convenen, i a assemblar-se al Crist crucificat» (OT 9).

Enuncio el quart element per cultivar la vida espiritual recordant simplement les paraules del Concili: «Que estimin i venerin amb filial confiança la Santíssima

Verge Maria, que el Crist, moren en la creu, donà com a Mare al deixeble» (OT 8).

I acabo ja. Estimats seminaristes, la vostra formació espiritual va destinada a que estimeu cada dia més, identificant-vos amb Jesucrist. Això comporta exigències i renúncies, que s'afronten a la llum d'un enamorament, al qual no li interessin els dubtes estèrils i les discussions inútils, sinó estimar Crist sense reserves i fer que tothom l'estimi. Aproveiteu els anys de seminari. Sigueu dòcils a l'Esperit i que el vostre «estar amb Jesucrist» dels anys del Seminari us prepari adequadament per la missió, per rebre el sacerdoci ministerial. Que així sigui.

PARAULES EN LA INAUGURACIÓ DEL MONUMENT DELS EMIGRANTS A ALGER (8-X-1994)

En el Santuari del Toro, lloc emblemàtic de Menorca, on ens empara el mantell protector de la Santíssima Verge Maria, heu volgut perpetuar per la història el fet de l'emigració dels vostres avantpassats a la colònia de l'Alger en la tercera i quarta dècada del segle XIX.

Aquesta artística i preciosa figura de Na Letícia expressa ben bé les il·lusions d'uns menorquins que somniaven amb una terra promesa, on trobessin pa i treball. Allà foren ben acollits. Allà es van obrir camí, un camí que ha arribat fins a vosaltres que porteu honrosament els seus llinatges.

Vosaltres estimeu les vostres arrels i per això les honoreu i, en honorar-les, us honoreu a vosaltres mateixos. Això indica la vostra grandesa d'esperit i ens mostra que sou dignes successors d'aquells «maonesos» sobris, feiners i honrats. Les cròniques destaquen la seva exemplaritat cívica com també els seus valors religiosos. Se'ns recorda que havent estat educats en els principis cristians molt sincerament piadosos, creien i esperaven. Se'ls veu sol·licitar la construcció d'Esglésies i pel maig de 1854 reben la visita pastoral del bisbe de Menorca D. Tomàs de Roda Rodríguez, que féu elogis de la seva religiositat i virtuts, entre les que destacaven la capacitat d'ajuda mútua i l'assistència que es prestaven entre ells. Potser el fet de viure en un país estrany ajudava a fer-se més solidaris però cal reconèixer que també els hagués pogut ajudar a fer-se més individualistes. És bo de destacar tot això. Per a fer-los justícia a ells i per exemplaritat nostra.

Jo desitjo que tots vosaltres, descendents d'aquells «maonesos» que un dia per necessitat hagueren d'emigrar a Alger, mantingueu ben vives les seves nobles virtuts, així seguireu escampant el bon nom de Menorca per tots els llocs on us trobeu establerts. Que la Verge del Toro us protegeu sempre.

Francesc Xavier
Bisbe de Menorca

EXHORTACIÓ PEL «DIA DE LES MIGRACIONS» (25-IX-1994)

Aquest és el lema del Dia de les Migracions, que avui celebrem. És una frase en l'idioma africà suahili que significa: «T'estimo pare». Una frase que l'emigrant, en moltíssims casos, fa temps que no escolta dels seus fills, que gairebé no recorda ni com sona. Una expressió, idò, que ens recorda un dels aspectes més preocupants de les migracions: les separacions familiars. Mentre el pare viu a l'estranger, separat de la seva família, els fills van creixent amb la mancança de la presència amorosa del pare.

Per això, es recorda amb freqüència el dret dels immigrants a poder reunir les seves famílies en el país que els ha acollit. També la recent Conferència del Cairo sobre desenvolupament i població n'ha parlat, i novament ho ha fet amb termes negatius respecte dels països del Tercer Món, que és d'on neixen els corrents migratoris més grans. Novament els països desenvolupats han negat el dret dels immigrants a reagrupar les seves famílies. I això és greu. I més, perquè en l'Any Internacional de la Família caldria esperar una especial sensibilitat per afavorir el ple desenvolupament de totes les famílies. En el seu missatge del Dia de les Migracions de l'any 1985 ja el Papa Joan Pau II deia: «La família, la missió de la qual consisteix a transmetre els valors de la vida i l'amor, troba difícil en l'emigració, viure aquesta vocació». «Les parelles que es veuen forçades a una separació que fa encara més traumàtica l'experiència migratòria; els fills, separats dels seus pares, es veuen privats de la imatge paterna, i educats segons els comportaments de persones ancianes, no sempre amb capacitat d'ajudar a les noves generacions a projectar-se vers el futur».

Compromesos en la humanització de la societat hem de lluitar per la promoció de l'home, sabent que Jesús ha volgut prolongar la seva presència entre nosaltres en la precària condició dels necessitats, entre els quals s'inclouen especialment els immigrants.

La Jornada de les Migracions de 1994 ha de ser per a tots una presa de consciència d'aquesta forma de marginació. No es pot ser neutral enfront del sofriment i de la injustícia. Jesús prengué partit en favor dels marginats. Moltes vegades s'anteposa el benestar i seguretat de la societat de consum a cercar un món on tots els fills de Déu puguem viure dignament.

A més de saludar amb especial afecte els immigrants que es troben entre nosaltres, voldria desitjar-los el millor per a ells. Que gràcies a l'ajut de tots, siguin plenament reconeguts i realment acceptats els seus drets, sobretot el dret a viure en família.

La Verge Maria, que conegué en la seva vida la duresa de l'emigració, és un ferm suport «pels qui en tota generació, entre els diversos pobles i nacions de la terra, accepten amb fe el misteri del Crist» (RM 27).

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

EXHORTACIÓ PER AL «DIA DEL DOMUND» (23-X-1994)

El Domund ens recorda una vegada més el nostre compromís en favor d'aquelles persones i pobles que necessiten rebre el missatge de la bona nova de Crist. És urgent que el món d'avui rebi aquesta paraula salvadora, provinent de Déu, que és salvació per la consciència i el cor de tot home i l'exigència de la qual ens implica en la noble tasca de desterrar de la nostra vida, no sols el que és contrari a Déu, sinó també les conseqüències que el pecat estableix cercant un món d'injustícia.

El Concili Vaticà II ens recordà que «tota l'Església és missionera i l'obra de l'evangelització és deure de tot el Poble de Déu» (AG 35), i ens invità a tots a prendre «viva consciència de la pròpia responsabilitat en la difusió de l'Evangelí» (AG 35). Tots els fidels cristians tenim obligació de «cooperar a l'expansió i dilatació del Cos de Crist, perquè arribi a la seva plenitud» (AG 36).

L'Església és misteri de comunió i, per això, està obligada per naturalesa a viure la solidaritat. Una Església particular insolidària, tancada sobre si mateixa, no sols perjudica a les altres sinó que es perjudica a ella mateixa. Aniria en contra del dinamisme de la seva fe i de la caritat que constitueix el seu mateix ésser.

El Consell Pastoral Diocesà, en les accions programades per commemorar el II Centenari de la Restauració de la Diòcesi, que anem a celebrar en 1995, vol accentuar aquesta línia missionera de la nostra Església de Menorca, afavorint la solidaritat amb Esglésies germanes del Tercer Món. Per això, entre altres coses, s'ha programat una visita meua i d'alguns col·laboradors meus a Esglésies joves, on hi treballen missioners menorquins. Per aquest immediat desembre s'està preparant una visita a la missió de Binde -Ghana-, on treballa Manolo Bonet. Per més endavant també s'estan preparant altres visites a missioners menorquins. Aquestes visites volen ser l'expressió de la nostra comunió afectiva i efectiva amb aquestes Esglésies joves, que són testimoni de vida cristiana nova i de les quals nosaltres podem rebre molt. Estem convençuts que l'Església Diocesana assoleix el seu més ple desenvolupament quan no es centra en els seus problemes sinó que s'obre a la cooperació amb altres Esglésies particulars.

La jornada del Domund ha de reavivar en tots nosaltres el sentiment de responsabilitat en la nostra cooperació en la missió de l'Església. Tots hem d'oferir la nostra col·laboració segons les nostres possibilitats, perquè l'Església realitzi la seva missió: des de la forma de màxima cooperació que consisteix en lliurar la pròpia vida a l'ideal missioner, fins les més humils i anònimes formes de cooperació: l'oració, l'ajut econòmic, el sofriment ofert per a completar «el que manca als dolors de Crist pel seu Cos que és l'Església» (Col 1,24).

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

VICARIA GENERAL

COMUNICACIÓ SOBRE RWANDA

Ciudadella de Menorca, 11 d'agost de 1994

Benvolgut en el Senyor:

Acabam de rebre de la Congregació per al Culte Diví i Sagraments una notificació, en la qual s'expressa la voluntat del Papa Joan Pau II de **que el proper diumenge, dia 14 d'agost, es pregui solidàriament a totes les esglésies i oratoris per l'angoixosa situació del poble rwandès**. Per aquest motiu es suggereix que, mantenint les mateixes lectures bíbliques corresponents al diumenge XX del temps ordinari del cicle B, es celebri la Missa segons l'esquema **«Pels pròfugs i exiliats»** (de Misses i Pregàries per diverses necessitats, del Missal Romà).

Convé també que, com ja s'ha anat insistint des de Càritas, **es segueixi demanant ajuda econòmica** per fer de cada dia més lleugera la situació en què es troba aquest país africà, totalment enfonsat per la guerra, l'exili i les malalties. Són molt d'agrair totes les aportacions que cada dia hi ha, la qual cosa ha fet possible que Càritas ja els pogués fer arribar una primera ajuda.

Aprofit l'ocasió d'aquesta tramesa per a comunicar-te que el diumenge, dia 28 d'agost, es farà a la diòcesi la **«Col·lecta per les diverses necessitats»**, com feim cada estiu. S'ha de tenir en compte que enguany, per acord del Consell Pastoral Diocesà, s'hi afegirà un apartat més a dita col·lecta que és el de **«missioners menorquins»**. Dins la setmana que ve us seran enviats els sobres per a repartir-los o el diumenge abans o el mateix dia de la col·lecta, segons el costum que tingueu.

Que aquests gestos -de pregària i solidaritat- també a nosaltres ens agermanin més i més.

Una abraçada,

Sebastià Taltavull i Anglada
Vicari General

COMUNICACIÓ SOBRE LA COL·LECTA GENERAL

Ciudadella de Menorca, 17 d'agost de 1994

Benvolgut en el Senyor:

Com ja va ser comunicat el passat dia 12, el darrer diumenge d'agost, dia 28, es farà a la nostra diòcesi l'acostumada COL·LECTA GENERAL que, com cada estiu, va destinada a les distintes necessitats que hem agrupat en una única col·lecta. Enguany, i per decisió del Consell Pastoral Diocesà, s'hi ha afegit una

nova necessitat: els *missioners menorquins*.

Esperam que sigui anunciat a totes les celebracions i que es faci una crida a la generositat a fi de donar una mà d'ajuda a tantes i tantes situacions que la necessiten.

Enviam els sobres perquè siguin repartits o el mateix dia de la col·lecta o el diumenge abans, segons el vostre costum. És una col·lecta que, com sabeu, ha de ser enviada tota sencera al Bisbat per a fer-ne el repartiment proporcional. Us agraiem que l'entregueu dins el quinze primers dies de setembre, com prescriu el Directori d'Economia.

Una abraçada,

Sebastià Taltavull i Anglada
Vicari General

COMUNICACIÓ SOBRE L'ALZHEIMER

Ciutadella de Menorca, 19 de setembre de 1994

Benvolgut en el Senyor:

L'ASSOCIACIÓ DE FAMILIARS DE ALZHEIMER DE MENORCA (A.F.A.M.) mitjançant la seva Presidenta, la Sra. Agueda Sintes Reinés, s'ha posat en contacte amb el Bisbat per a demanar la col·laboració de les Parròquies en relació a la conscienciació sobre el fet de la malaltia i els malalts d'Alzheimer.

Dia 21 de setembre és el Dia Mundial d'Alzheimer. Aquesta Associació voldria que en el moment que es cregui més oportú es pogués donar a conèixer aquest problema que afecta tanta gent, la necessitat de la seva atenció i també -si es creu oportú- afavorir que hi pugui haver una aportació econòmica. La decisió de com fer-ho queda totalment al vostre criteri pastoral.

Junt amb aquesta carta, us feim arribar el material que ens han proporcionat. Allà hi trobareu tota la informació, adreça i telèfon per si us hi voleu posar en contacte directament.

És una nova oportunitat per a conscienciar-nos d'una realitat que ens afecta molt de prop -com són els malalts d'Alzheimer i els seus familiars- i solidàriament fer tot el que es pugui dins les nostres comunitats cristianes.

Una abraçada,

Sebastià Taltavull i Anglada
Vicari General

CONVOCATÒRIA DELS DELEGATS DIOCESANS

Ciutadella de Menorca, 10 de setembre de 1994

Als Delegats Diocesans

Benvolgut en el Senyor:

Per diversos motius, no ha estat possible fer la reunió de Delegats Diocesans durant el mes d'agost per a fer junts el calendari diocesà. Segurament ara ja deu ser possible. Per açò, i perquè encara tinguem temps de preparar-ho, **ens trobarem el dijous, dia 22 de setembre, a les 5 del capvespre, a Ca'l Bisbe.**

També serà un bon moment, com ja es va expressar a la reunió del mes de juny, per a proposar accions que siguin conjuntes entre delegacions o moments de col·laboració, aportant cadascú allò que és més específic. Tinguem present que l'objectiu diocesà és «la formació cristiana».

Facem l'esforç de dur la programació ja preparada perquè puguem publicar tot d'una el calendari.

Una abraçada,

Sebastià Taltavull i Anglada
Vicari General

CALENDARI DIOCESÀ 1994-95

II Centenari de la reinstauració de la diòcesi (1795-1995)

Objectiu diocesà

Procurar una formació cristiana integral que capaciti per entendre, celebrar, viure i testimoniar l'Evangelí de Jesucrist

Octubre-94

9 Jornada de teologia (I)

12 Curset catequistes

12 Inauguració curs Seminari

22 Recés religioses

23 Dia del Domund

29 Consell Pastoral Diocesà (I)

Novembre-94

5 Assemblea Caritas Diocesana

6 I Trobada Grups de Fe (joves)

12 Trobada cant litúrgic (I)

13 Dia de l'Església diocesana

19 Recés religioses

- 20 Dia de la Catequesi
- 23 Consell Presbiteri (I)
- 27 Pregària joves
- 30 Recés preveres Advent

Desembre-94

- 4 Jornada de teologia (II)
- 10 Recés religioses
- 18 Pregària famílies
- 31 Vetla de la pau

Gener-95

- 4 Jornada preveres Nadal
- 14 Recés religioses
- 17 Sant Antoni. Celebració diocesana
- 18-25 Setmana pregària unitat dels cristians
- 21 Aplec missioner grups catequesi d'infants
- 22 Jornada teologia (III)
- 25 Sant Ildefons. Trobada preveres
- 28-29 Jornades formació Jarc/Joc-Jobac

Febrer-95

- 1 Trobada animadors Vida Creixent
- 2 Trobada diocesana Vida Creixent
- 5 II Trobada Grups de Fe (joves)
- 12 Campanya contra la Fam
- 18 Trobada cant litúrgic (II)
- 18 Trobada intersectors EMD
- 19 Dia del Pensament Escoltes
- 23-24-25 Jornades formació preveres
- 24-25 Jornades vida religiosa
- 26 Jornada teologia (IV)

Març-95

- 1 Recés preveres Quaresma
- 8 Consell Presbiteri (II)
- 10-11-12 Exercicis Espirituals joves
- 11 Recés religioses
- 18 Consell Pastoral Diocesà (II)
- 19 Dia del Seminari
- 25 Trobada catequistes d'adolescents
- 26 Trobada diocesana de joves

Abril-95

- 12 Recés preveres. Missa Crismal
- 21 Jornada preveres Pasqua
- 22-23 Sant Jordi. Jornades Escoltes

23 Jornada teologia (V)

29 Aplec vocacional grups catequesi d'adolescents

Maig-95

1 Trobada diocesana de catequistes

6 Jornada preveres-religiosos/es

6 Vetla de Santa Maria al Toro

7 Festa de la Mare de Déu del Toro

7 Dia de les Vocacions

10 Consell del Presbiteri (III)

14 III Trobada Grups de Fe (joves)

21 Dia del Malalt

27 Trobada cant litúrgic (III)

28 Jornada dels Mitjans de Comunicació Social

Juny-95

4 Trobada final dels EMD

10 Consell Pastoral Diocesà (III)

10 Trobada intersectors EMD

17 Corpus Christi. Dia de Càritas

25-30 Exercicis Espirituals preveres

Juliol-95

11 Pregària missionera

21-25 Exercicis espirituals Poble de Déu

Agost-95

11-15 Exercicis espirituals Poble de Déu

Nota: Pregària vocacional, cada segon diumenge de mes.

SECRETARIA GENERAL

NOMENAMENTS

Amb data 26 de setembre de 1994 el Sr. Bisbe ha firmat els següents nomenaments:

Mn. Jesús Llompart Díaz, Prefecte de Disciplina del Seminari Diocesà.

Mn. Joan Bosco Martí Marquès, Delegat Diocesà de Pastoral del Turisme i de Santuaris.

Mn. Antoni Fullana Marqués, Consiliari dels Escoltes de Menorca.

Na Mª Ignàcia Gener Fernández, Delegada de Pastoral Juvenil.

Amb data 10 d'octubre de 1994 el Sr. Bisbe ha firmat el següent nomenament:

Mn. Modest Camps Mascaró, Canceller-Secretari del Bisbat.

ORDENACIONS

El Sr. Bisbe va ordenar preveres els següents diaques:

Dia 4 de setembre de 1994, en la Parròquia des Castell, Jesús Llompart Díaz.

Dia 11 de setembre de 1994, en la Parròquia de Ferreries, Miquel Cortés Gomila.

CONFIRMACIONS

El Sr. Bisbe ha celebrat el Sagrament de la Confirmació en les dates i llocs següents:

Dia 2 d'octubre - Parròquia de la Catedral: 1 adult.

Dia 18 d'octubre - Parròquia de Sant Esteve: 3 adults.

NOU EQUIP DIOCESÀ DE LA FRATER

Representació: Vicente Rovellada; **Secretari:** Miquel Mesquida; **Consiliari:** Cristòbal Vidal; **Formació:** Mercedes Seguí; **Oci, temps lliure:** Francesc Triay

IN PACE CHRISTI

El Sr. Bisbe encomana a la pregària de la comunitat diocesana:

Mn. Joan Josep Huguet Ametller

Diumenge a la matinada, dia 23 d'octubre, moria a Barcelona el capellà Joan J. Huguet Ametller. El càncer li havia anat minant la salut aquests darrers anys; en Joan hi havia lluitat sense fer-ne problema, entregat de cor a la tasca encomanada.

Nascut a Maó d'una família molt religiosa, era un de cinc germans. La Casa de Santiago va ser la comunitat on es preparà per a l'ordenació de prevere, estudià a Salamanca i va ser ordenat el 6 de febrer de 1977. A l'església de Menorca va exercir com a vicari a la parròquia d'Es Castell i d'Alaior. Ara darrer era rector del Seminari diocesà i capellà de Bellver, membre del Consell de Presbiteri i del Capítol de la Catedral.

En Joan va viure la seva vocació d'una forma austera, servicial, devota, discreta i amb una gran dosi de bondat de cor. Descansi en pau, i que Déu beneesqui les llavors que ell va sembrar i conrear.

Joan F.

Mn. Joan Jaume Arbós

El dia 19 d'agost del 1994, va passar a la Casa del Pare Mn. Joan Jaume Arbós a Consell (Mallorca), en el mateix poble on havia nascut el 12 de febrer del 1911.

Va fer els estudis eclesiàstics al Seminari de Mallorca. Quasi coincidint amb la seva ordenació el 6 de juny del 1936, el bisbe Pascual, nomenat coadjutor del bisbe Torres, el pren al seu servei, com a secretari particular, que comença a exercir amb l'arribada del bisbe a Menorca el dia 1 d'abril del 1939.

«Don Joan de cal Bisbe» (o «En Joan de cal Bisbe», com es deia a si mateix quan es donava a conèixer per telèfon) va viure amb una gran fidelitat el servei al bisbe Pascual. La seva tasca no va ser merament «oficial» sinó que va esdevenir realment de la família del bisbe.

Va ocupar els càrrecs d'Habilitat del Clergat d'ençà del gener del 1940; el 1944 va ser nomenat Canceller-Secretari i del dia primer d'octubre del 1959 fins el mateix mes del 1969 va ser Vicari General del Bisbat.

A més de les tasques curials des del dia 1 de novembre del 1940 era canonge de la Catedral de Menorca. El 30 de juny del 1959 fou nomenat Ardiaca i el 15 de novembre del 1962 era promogut a la dignitat de Canonge Degà. Ocupà el càrrec de fabriquer de la Catedral durant el 1952-1956.

També fou professor de Llengua Grega i de Dret Públic Eclesiàstic en el Seminari diocesà de Menorca.

Des del 1972, havent gastat la seva vida en el fidel servei al bisbe Pascual, vivia arrecherat al seu poble de Consell, però incardinat a Menorca fins el dia de la seva mort.

Descansi en la pau del Senyor!

Sor Joana Enrich i Pons

Descansi en la pau del Senyor Sor Joana Enrich que va néixer a Ferreries el 22 de juliol de 1908 del matrimoni format per Josep Enrich i Antònia Pons, i que va viure i va treballar en bé dels seminaristes quasi tota la seva vida religiosa, anys 1927-1994. Sols hem d'exceptuar el parèntesi dels anys 1963-1967 que va servir a la Residència Sanitària de Maó.

Als 17 anys, el dia 13 de març de 1926, entra a la Congregació de Germanes Franciscanes, Filles de la Misericòrdia, i el 12 d'octubre pren l'hàbit. Al cap d'un any, el 14 d'octubre de 1927 fa la seva primera professió i ja va ser destinada al Seminari. Tenia llavors 19 anys. Als 22 anys, el 14 d'octubre de 1930, fa els vots perpetus.

Pare, acolleix al vostre Regne aquesta bona religiosa coneguda per Sor Joana del Seminari. Els seminaristes que hem assaborit durant tants d'anys el contingut i el tast de la seva cuina, sempre dèiem que Sor Joana feia miracles. Com aconseguia, ens demanàvem esglaiats, deixar-nos ben «tips» durant uns anys que varen ésser de «vaques magres», de misèria?

El posat tranquil i feliç de Sor Joana, era per a tots transparència de la seva vida interior, humil i senzilla. Vida, tota ella, viscuda únicament per Déu. Per Déu transpuat en la cara d'aquells seminaristes de mirada tendra i innocent, que ella estimava tant i que ara, alguns d'ells, érem els seus estimats capellanets.

Els nombrosos capellans que assistírem a la missa exequial -i també alguns dels ex-seminaristes- volíem expressar la nostra gratitud a aquesta religiosa que va ésser -durant uns anys prou tendres de la nostra vida- una segona mare.

J. Bosco Faner i Bagur

ORGANISMES DIOCESANS

CONSELL PASTORAL DIOCESÀ

DAVANT EL FET DE LA IGNORÀNCIA RELIGIOSA

Actuacions proposades

Durant tot el curs passat, el Consell Pastoral Diocesà va estudiar el fet de la ignorància religiosa entre nosaltres. Les Delegacions de Catequesi, Ensenyança i Litúrgia van oferir el punt de partida de la reflexió, la qual va ser feta pels respectius arxiprestats, parròquies i delegacions i des de la pròpia realitat. A la sessió del CPD del mes de juny es va posar en comú el resultat de tot el treball i que ha donat lloc a la següent proposta d'actuacions; són la primera concreció de l'objectiu pastoral diocesà per a 1994-95 que diu així: «**procurar una formació cristiana integral que capaciti per a entendre, celebrar, viure i testimoniar l'Evangelí de Jesucrist**».

- 1. Promoure la catequesi d'adults i la catequesi familiar.**
- 2. Acompanyar i formar les famílies durant tot el procés catequètic dels fills i propi.**
- 3. Unir la catequesi amb la celebració dominical de l'Eucaristia.**
- 4. Des de la reflexió i aportacions del Congrés de Catequesi, revisar les estructures de l'organització catequètica.**
- 5. Revisar tot el que es refereix a la primera comunió pel que fa a continguts i formes.**
- 6. Assegurar la preparació dels futurs matrimonis i l'atenció constant dels esposos.**
- 7. Cuidar molt totes les celebracions litúrgiques, especialment l'acollida dels qui vénen poc o no solen venir.**
- 8. Aprofitar especialment per a la formació cristiana els temps litúrgics forts.**
- 9. No potenciar manifestacions folklòriques ni instaurar elements ja superats.**
- 10. Procurar un ensenyament religiós de qualitat i motivador.**
- 11. Potenciar les escoles de pares.**
- 12. Intentar que tots els mestres tinguin el DEI i assegurar la formació permanent dels professors de religió.**
- 13. Acció entre els Consells escolars i APAS per a reinvidicar la classe de religió i informar sobre la identitat i diferències entre la catequesi i la classe de religió.**
- 14. Ajudar a que sigui un fet la pregària en família.**
- 15. Atendre específicament la formació cristiana dels joves i dels grups cristians compromesos.**

16. Aprofitar els mitjans de comunicació per a informar i formar.

Aquesta proposta s'ha de dur a terme en un esforç solidari dins els distints camps de la nostra pastoral diocesana i especialment afecta, a més de tot el que es faci directament a **cada comunitat parroquial** ja des d'ara, a les Delegacions de **Catequesi, Ensenyança, Litúrgia, Família, Joventut, Mitjans de Comunicació** i a l'**Institut de Teologia**, que assumeixen la responsabilitat de la seva posada a la pràctica.

Menorca, 15 de setembre de 1994

La Comissió Permanent del CPD

CONVOCATÒRIA DE REUNIÓ (29-X-1994)

Ciutadella de Menorca, 2 d'octubre de 1994

Benvolgut en el Senyor:

Em plau convocar-te a la sessió plenària del Consell Pastoral Diocesà que tindrà lloc, si Déu ho vol, **el dissabte, dia 29 d'octubre de 1994, a Ca'l Bisbe, des de les 10 fins les 13 h. del matí.**

La Comissió Permanent, com se li havia encarregat, ha fet la redacció definitiva de les *propostes d'actuació* que van esser aprovades en el ple del Consell Pastoral del mes de juny, a partir de les quals ara se'n proposa la concreció.

L'ordre del dia queda plantejat així:

- 1. Pregària.**
- 2. Presentació dels nous membres del Consell Pastoral Diocesà.**
- 3. Lectura i aprovació de l'acta de la darrera sessió.**
- 4. Concretar l'objectiu de 1994-95 sobre la «Formació cristiana», a partir de l'estudi de les propostes: 1) Què pensa fer o suggereix que es faci la vostra delegació, arxiprestat o parròquia per a dur a terme l'objectiu diocesà?**
- 5. Informació des de la Comissió Permanent sobre la celebració del II Centenari de la restauració de la diòcesi.**
- 6. Elecció dels dos nous membres de la Comissió Permanent.**
- 7. Torn obert de paraula.**

Una abraçada,

Diego Dubón Pretus

ACTA DE LA REUNIÓ DEL CONSELL DE PASTORAL DIOCESÀ (11 de Juny de 1994)

La sessió començà amb uns moments de pregària, després dels quals s'aprovà, amb un parell de matitzacions fetes pels representants dels Arxiprestats de Maó i Centre (Ferrerries).

Seguidament el Vicari general fa un breu resum de la tasca feta enguany pel Consell de Pastoral Diocesà des del mes d'octubre del 93. Recorda que aquest és el segon any amb l'objectiu diocesà de la família. Recorda també la planificació del Curs i el procés seguit. En la primera reunió de la Comissió Permanent es va fer un estudi de la documentació de l'any internacional de la família, per tal de concretar l'objectiu diocesà. D'ella en van sortir deu pautes. En la segona reunió de la Permanent es preparà la reunió del mes de març. En aquest cas es feren dues reunions per tractar el tema de la ignorància religiosa. S'encarreguen a les delegacions de Litúrgia, Catequesi i Ensenyança la tasca de fer un estudi que pugui ajudar a conèixer millor la problemàtica real que té plantejada l'Església de Menorca en relació a aquest tema. Dels informes respectius de les tres esmentades delegacions, en surten 24 propostes d'actuació que han estat considerades pels Arxiprestats, parròquies i delegacions diocesanes. Es pretén constatar la situació que reflecteixen les aportacions recollides, unificar les 24 actuacions proposades en tres blocs des dels quals actuar: a) Catequesi, b) Ensenyança i c) Litúrgia, amb la finalitat de poder assenyalar l'estil d'acció pastoral que convé seguir. També es vol conèixer quins són les actuacions considerades com a més urgents a nivell parroquial, arxiprestal i diocesà. A partir de tot açò, es pretén proposar l'objectiu diocesà prioritari pel Curs següent.

Proseguí Sebastià Taltavull dient que, en segon lloc, es procedirà a renovar la meitat dels membres del Consell Pastoral per sorteig, a l'atzar, tal com preveuen els estatuts. Després d'una curta deliberació, es decideix que el sorteig sigui «condicionat», per Delegacions i Arxiprestats.

A continuació es tractà el primer punt de l'orde del dia. Recoll aquí algunes de les aportacions més significatives, donat que seria molt llarg incloure-les totes. Algunes delegacions o Arxiprestats no van contestar aquesta qüestió. Segons la representant de l'Arxiprestat de Ciutadella, les aportacions reflecteixen una situació d'un cristianisme sociològic, no evangelitzat a l'edat adult i, per açò, moltes opcions són religioses, no evangèliques. Arxiprestat de Ferreries: «Vivim en una societat secularitzada, per la gent jove no hi ha hagut experiències religioses, molta gent només va a la parròquia puntualment. Es constata que ja no ens serveix la forma com tenim estructurades les nostres parròquies, necessitam una nova evangelització». Alaior: «Es creu que, com a material de reflexió, hi ha unes constatacions molt interessants, és un bon material que s'hauria de concretar més i donaria per a treballar en una mena de Concili de Menorca (es recorda les reunions de Cala en Blanes, de l'any 1970, que van dinamitzar l'Església de

Menorca). Segons la Delegació de Vocacions». Ara es recolleix el fruit de la llavor sembrada fa uns anys, a causa d'una religió, a vegades imposada». Càrites: «En general reflecteixen una manca de formació religiosa i de pràctica cristiana en un nombre molt gran de cristians adults». L'aportació de la DELEGACIÓ d'Ensenyança comprèn sis punts: Es constaten diverses lectures d'una única realitat sociològica. Necessitat d'un major i constant diàleg entre tots els agents de pastoral a fi de coordinar més sa nostra pastoral diocesana i veure quin tipus d'Església volem.

En segon lloc, voldrien accentuar la necessitat d'una major identitat dels col·legis concertats religiosos.

En tercer lloc, reivindiquen un guiatge espiritual que ens dugui als cristians a una Església oberta i compromesa dins el món.

En la presentació de la doctrina de l'Església hi hauria d'haver una major flexibilitat així com en la seva aplicació.

Urgeix la presentació conjunta de les delegacions de Catequesi i d'Ensenyança d'un document que clarifiqui què és la catequesi i què l'ensenyament de la Religió.

Les comunitats cristianes han de tenir cura de totes aquelles celebracions on hi ha presència de gent allunyada.

Segons la Confer, es constata una decadència del fet religiós. Hi manca una vivència profunda del compromís cristià.

En aquesta reunió són absents els representants de les delegacions de mitjans de comunicació, Pastoral familiar i Pastoral de la Salut.

A continuació es passà a la segona qüestió, com unificar les 24 actuacions proposades. Es decideix fer la volta d'intervencions conjunta, nombre per nombre.

Pel que fa al punt nombre 1 (Catequesi), ha de dir «Promoure» i es creu oportú afegir-hi «i familiar», tot suprimint la proposta nombre 20.

Pel que fa a la proposta segona, es decideix suprimir-la, pel seu sentit massa ample i general. Així mateix, es creu oportú suprimir la quarta proposta i la nombre 16 es proposa que quedi redactada així: «Acompanyar i formar les famílies durant tot el procés catequètic dels fills i propi».

Una proposta nova podria ser la redacció del nombre 9, la qual quedaria d'aquesta manera: «Preparació dels futurs esposos i atenció específica i constant dels esposos».

Pel que fa a la proposta tercera (litúrgia), Ferreries proposa que es consideri especialment l'homilia. El Senyor Bisbe puntualitza la predicació, per tal que tengui un sentit més general.

Pel que fa referència a les propostes d'Ensenyament, es proposa aquesta agrupació: 5, 21 i 23, refundits en un sol punt. Les propostes nombre 7, 14 i 15 es decideix deixar-les separades.

Finalment els punts nombre 22 i 24 constitueixen apartats propis.

Sebastià Taltavull proposà que la redacció dels punts la faci la Comissió Permanent, la qual es reunirà molt prest. La proposta fou acceptada per tots els presents.

Acte seguit es passà al tercer punt de l'orde del dia. Els diferents representants exposaren les actuacions que creien més urgents a nivell parroquial, arxiprestal i diocesà. Davant la impossibilitat material de recollir d'una manera pormenoritzada totes les aportacions hagudes, s'inclou a continuació un recull significatiu del conjunt:

- Potenciar la catequesi familiar i d'adults.
- Clarificar la funció de l'ensenyança religiosa.
- Afavorir la preparació i la competència dels professors.
- Potenciar les escoles de pares.
- Tenir molta cura de les celebracions. Procurar que siguin més participades i dinàmiques.
- Organització de xerrades de cara a l'evangelització i la formació.
- Acció Apas-Consells escolars per a reivindicar la classe de Religió.
- Potenciar l'Institut de Teologia, que cada vegada hi participi més gent.
- Formació pedagògica permanent dels professors de Religió. Procurar un ensenyament de qualitat i motivador.

Després d'un curt descans, es reprèn la sessió. I es fa amb la quarta qüestió: quin hauria de ser l'objectiu diocesà?

Les intervencions que es succeïren, breument recollides foren aquestes: Formació permanent; formació cristiana d'adults; evangelitzar de no; acollir la gent de fora de l'Església (Arxiprestat de Ciutadella).

- Formació cristiana d'adults (Arxiprestat de l'interior).
- «Vèncer la ignorància religiosa amb una autèntica formació cristiana» (Delegació de Vocacions).
- Treballar la formació dels cristians dins els camps de la Catequesi, Ensenyança, Litúrgia, Mitjans de Comunicació i Arxiprestats (Càritas).
- Potenciar contactes personals i col·lectius amb famílies i adults.
- Incentivar el diàleg i el consens de la realitat pastoral. (Ensenyança).
- La formació cristiana dels adults (Missions).
- La formació d'adults i potenciació de l'evangelització (Confer).
- Formació a diferents nivells: família; catequesi d'adults i familiar; formació doctrinal i pedagògica de qualitat; formació personal permanent. (Delegació de Catequesi).

Després de diferents intervencions i, a la vista de les propostes fetes, en les quals s'observa una evident unanimitat de criteri, es proposa aquesta redacció pel nou objectiu diocesà: «Procurar una formació cristiana integral que capaciti per a entendre, celebrar, viure i testimoniar l'Evangelí de Jesucrist». Amb motiu de la celebració del segon centenari, es podria proposar el compromís amb aquest objectiu. També es proposa, com ho fa Alaior, la realització d'un Sínode diocesà illenc. Es podria fer una revisió del document de Cala'n Blanes, mirant cap el futur. Queda com acord del Consell Pastoral. Es farà una proposta inicial de Consens, que estudiaran el Consell Pastoral i el Consell de Presbiteri.

Es fixa data per a la propera reunió de la Comissió Permanent, que tindrà lloc el proper dilluns, dia 20 de juny, a les 21 hores a Ca'l Bisbe.

Acte seguit es procedeix a renovar la meitat dels membres components del Consell Pastoral. Tal i com s'ha dit, es replanteja el sistema de sorteig previst als estatuts. Es sorteja per Arxiprestats i Delegacions. No es sortegen la Delegació de Pastoral Familiar ni la de Mitjans de comunicació, perquè s'han renovat i creat fa poc. Abans de procedir a comptabilitzar el resultat, es decideix que els noms que surtin seran els corresponents als representants que cessen en el seu càrrec. Els membres que cessen són: Arxiprestats: Antoni Barber; Gabriel Seguí i Serafí Pons. Delegacions: Sebastià Marquès i Margarida Campins.

Es proposa de cessar al religiós no prevere que pràcticament no assisteix mai a les reunions del Consell Pastoral, en aquest cas Raimundo Frutos, del Col·legi La Salle de Maó. Malgrat tot, per la reunió d'avui aquest representant havia justificat prèviament la seva absència.

A continuació es proposa el calendari de les reunions del Consell Pastoral pel proper Curs, que són aquestes:

1^a: 22 d'octubre de 1994.

2^a 18 de març de 1995.

3^a 10 de juny de 1995.

En el darrer capítol d'informacions, el Senyor Bisbe informa de la presentació d'un pla diocesà de militància cristiana, de cara a la postconfirmació. Ha resultat nomenat, per decisió episcopal, Joan Mercadal, de Maó. Intentarà dur el pla al llarg de dos anys. El mes de setembre es presentarà a les parròquies per tal que es pugui dur a terme.

Es refereix, després, a la cloenda del Congrés de Catequesi que es celebra avui a Ciutadella així com a la cloenda que es va fer a Barcelona del Congrés de Catequesi de Catalunya i les Illes. En aquest mateix sentit, Sebastià Taltavull dona a conèixer i presenta el llibre publicat per la Delegació diocesana de Catequesi de Menorca.

D'acord amb el que ha concretat el Consell Pastoral i amb l'objectiu diocesà pel proper Curs, es creu oportú dirigir una carta a tots els consells parroquials en la qual es sol·liciti l'elaboració d'un programa d'actuació pel Curs, una activitat creativa, en relació amb l'objectiu. Aquesta carta s'hauria d'enviar a primers de setembre, juntament amb el calendari del Curs.

Pel que fa a la celebració del segon centenari de la restauració es diuen diverses coses:

- que tenguí una dimensió missionera, social.

- Edició d'un llibre per tal de donar a conèixer què és la diòcesi, estimar-la.

- Realització d'un audiovisual amb diapositives.

- Realització d'una obra social. Encomanar-ho a Càritas, per veure quin projecte pugui ésser més interessant.

- Col·lecta pels missioners menorquins. (Açò ja és un fet, com acord del Consell).

- Normalització dels segells del Bisbat (lingüística).
- Anagrama, póster i eslògan.
- Museu: exposició de religiositat popular. Serà important entroncar el passat amb el present, encarats al futur.

- El Senyor Bisbe proposa frases, preses de Sant Pau com: «Escollits per anunciar l'Evangelí de Déu» o bé: «Creim i per açò parlam».

Per altra part, es diu que la conferència inaugural del Curs al Seminari la donarà el professor d'Història Germà Coll Mesquida.

L'objectiu d'aquesta celebració es creu que ha de ser: «potenciar el sentir-se Església», una església inserida dins el context general.

Respecte a l'anagrama es creu que ha d'estar il·lustrat en les idees de comunió i missió.

S'aprova demanar un pressupost del que podria costar l'audiovisual. En Sebastià Taltavull demanarà informació.

- El mateix es diu respecte de l'edició del llibre. Aquest podria seguir el model del que es va publicar al Bisbat de Solsona, amb motiu del quart centenari d'aquest bisbat. Es donen el nom de Bosco Faner, Miquel Anglada, Sebastià Taltavull, Joan Febrer i Pere Bagur com a les persones més adients per dur a terme aquesta tasca concreta.

- Es parla també de l'edició d'un tríptic de divulgació històrica, que es pugui repartir a començament de Curs.

Finalment s'assenyala la data del 31 del mes d'agost a les 20.30 hores, al Toro per la propera reunió de la Comissió Permanent.

Ciutadella, 11 de juny de 1994

Diego Dubón
Secretari

SEMINARI DIOCESÀ

INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMIC 1994/95

SALUTACIÓ DEL PREFECTE DEL SEMINARI

Abans de començar permeteu-me un record per Mn. Joan Josep Huguet, Rector del Seminari, que està malalt. Ell hauria de dirigir-vos ara aquesta salutació.

Benvinguts a aquesta casa, que és també la vostra casa!

M'és grat donar-vos la benvinguda i agrair-vos la vostra presència al Seminari amb motiu de la inauguració del nou curs acadèmic.

Enguany tenim també un altre motiu de goig. És la celebració del 200 aniversari de la Re-instauració de la Diòcesi de Menorca.

Aquest fet històric, cabdal per l'Església a Menorca, emmarca la nostra celebració i guia aquestes breus consideracions en l'obertura del curs acadèmic 1994/95.

Amb una perspectiva de 200 anys d'Església diocesana, gestionada des d'aquí mateix, ens demanam cap a on va i cap a on ha d'anar la nostra Església. No és suficient un curs, ni nosaltres en som capaços, per marcar el rumb de la nostra història; però sí és un moment adequat de reflexió perquè encarem el nostre futur com Església, perquè intentem trobar els camins que ens hi menaran.

Sens dubte que la formació dels Seminaristes, que demà seran els Preveres que serviran les nostres comunitats parroquials, té la màxima prioritat. I a nosaltres, tant o més que a ells mateixos, ha de preocupar-nos la seva formació. Tots en som responsables perquè tots ens hi jugam el futur.

Crec que, cada vegada més, ens hem d'acostumar a tenir present la nostra societat en què vivim i, més concretament, les nostres Comunitats cristianes. No podem pensar en les funcions i qualitats del futur Prevere, que no pensem també en les funcions dels seglars. Aquest binomi se'ns apareix més i més inseparable.

Els Seminaristes teniu tot el Professorat i els Formadors del Seminari a la vostra disposició. Aprofiteu-ho tot. No descuideu la ciència ni menystingueu el consell. Escolteu també les veus que us arriben de la nostra societat. Són els clams que han de guiar els nostres passos. Deixeu-vos ajudar pels vostres Formadors i deixeu-vos reclamar per la societat.

MEMÒRIA DEL CURS 93-94

A finals de setembre, ens trobàrem els seminaristes antics amb els dos nous: Per tant, començàvem el curs un total de 6 seminaristes: en Willy, en Joan, en Curro, en Bis, i els dos nous; n'Alfons de Maó, i en Xavier, que venia de Tarragona.

Els primers dies van servir, per baratar-mos de lloc. Passàvem de les nostres habitacions, a la casa sacerdotal, ja que havíem de començar obres a la major part d'aquest edifici.

El dia 12 d'octubre es va inaugurar oficialment el curs amb la celebració eucarística celebrada a la catedral, presidida pel Sr. Bisbe i vivament participada per nombrosos fidels. L'acte acadèmic tingué lloc tot seguit a l'Església dels Socors. Va llegir la lliçó inaugural Mn. Josep Sastre Portella desenvolupant el tema «La tipologia Baptismal a la carta del Bisbe Sever».

El temps anava passant, i entre escoles i una cosa i l'altra, sense donar-nos compte, vam arribar al desembre, un primer trimestre que l'acabàvem amb el muntatge del Betlem.

Els recessos de cada mes, ens els van donar els nostres respectius rectors de les parròquies on anam els caps de setmana, i vam tractar com a tema el document

sobre la formació dels seminaristes, «Pastores Dabo Vobis». A més d'estudiar, els caps de setmana tenim feines parroquials, com catequesi, clubs, escoltisme, entre altres coses...

Quan vam acabar el primer semestre, a principis de febrer, vam tenir una setmana d'exercicis espirituals a El Toro amb Mn. Josep Serentill. Aquesta setmana se'ns va donar una mala notícia: en Willy acabava de resoldre que deixava el seminari. Però va decidir acabar els estudis de Teologia, i aquest curs els acabarà a Mallorca.

El curs seguia el seu itinerari normal i previst. A mitjan mes de febrer, ja teníem notícia d'un jove de Ferreries que volia venir, i el mes d'abril, la d'un de Ciutadella. Aquest curs ja són amb nosaltres. Són en Carlos Coca de Ferreries, i en Lluís Soler de Ciutadella. Benvinguts.

El tercer trimestre anà passant: vacances de Pasqua, escola cada dia, llibres, fulles, moltes hores de maldecaps,...

En el mes de maig, va rebre la institució d'acòlit, en Jesús Llompart. Ho va fer a la capella del Seminari, en una celebració molt familiar. Enguany, el tenim com a prefecte del Seminari.

Amb l'arribada del mes de juny, tots començàvem a tenir una cara diferent. El motiu era doble; teníem els exàmens finals, i a la vegada vèiem que el curs ja s'acabava.

El dimarts dia 21 de juny, acabava el curs amb el Claustre de Professors per posar les notes i un dinar on tots, alumnes, professors i personal de la casa, se van acomiadar d'un altre curs.

Durant l'estiu va succeir un fet dolorós per la gent d'aquesta casa. Després de més de 60 anys de servir en aquest Seminari, com si fos ca seva, arribà l'hora en que Sor Joana Enrich va passar a la casa del Pare, deixant entre noltros un exemple d'humilitat i servei mai vist. Molts dels preveres actuals la van conèixer quan estudiaven aquí, i la seva presència va ser per ells i per noltros, un estímul de senzillesa i acompanyament diàri. Al Cel sigui.

Res més. Moltes gràcies per la seva atenció.

DELEGACIÓ DIOCESANA DE JOVENTUT

CONVOCATÒRIA DE REUNIÓ (20-X-1994)

Ciutadella, a 11 d'octubre de 1994

Benvolgut/da:

El passat dia 26 de setembre, el Bisbe de Menorca, Mns. Francesc Xavier Ciuraneta, tingué a bé nomenar-me Delegada Diocesana de Joventut.

Per tal de continuar la tasca començada ja fa molts anys, al servei dels joves de

Menorca, tots els que formam part de la Taula Diocesana de Joves, ens trobarem el proper Dijous dia 20 d'octubre, a les 20'30 hores, a Ca'l Bisbe, Ciutadella.

L'ordre del dia de la reunió serà el següent:

- 1.- Pregària.
- 2.- Presentació de la reunió i dels membres de la Taula.
- 3.- Calendari de reunions.
- 4.- Preparació de la pregària de dia 27 de novembre, organitzada per la Delegació de Joventut.
- 5.- Posada en comú de les aportacions dels diferents grups, a la pregunta que figura a l'ordre del dia de la propera reunió del Consell de Pastoral Diocesà, que diu: **QUÈ PENSA FER O SUGGEREIX QUE ES FACI A LA VOSTRA DELEGACIÓ, ARXIPRESTAT O PARRÒQUIA PER A DUR A TERME L'OBJECTIU DIOCESÀ?**, a partir de la reflexió i l'estudi de les setze actuacions proposades pel mateix Consell, que volen donar resposta al fet de la ignorància religiosa, afavorint una formació cristiana integral, i que trobareu al full que s'adjunta a aquesta carta.
- 6.- Informacions, precís i suggeriments.

Que l'Esperit guiï la nostra tasca, i mantengui sempre ben viva en tots, la il·lusió i l'alegria de treballar junts pel Regne.

Fins ben prest. Una abraçada,

Maria Ignàsia Gener

DELEGACIÓ DE CATEQUESI

NOVES RESPOSTES

Aportació dels 18 Centres de Catequesi de Menorca a l'Assemblea dels Catequistes en el dia de la Cloenda del Congrés de Catequesi a Menorca (11 de juny de 1994)

1. Una major consciència de que vivim temps nous que necessiten respostes noves i que aquestes no arriben si no s'opta per passos més decidits: entre aquests passos, la catequesi d'adults, la catequesi familiar i la formació com a catequistes, aspectes que han de quedar assegurats a cada parròquia.
2. La integració progressiva dels pares en la comunitat cristiana. Si els pares no hi són, no esperem que els fills hi siguin. Hi ha una exigència d'acolliment i de proposta de formació i participació en tot.
3. Una actualització dels textos i dels materials catequètics.
4. Un esforç de treball unificat entre les distintes parròquies i centres d'un mateix arxiprestat a fi de no dispersar forces. Es diu especialment de les parròquies i centres de Maó.

5. És important viure una espiritualitat intensa, sincera i convençuda, junt amb el compromís amb el món o implicació dins el propi poble.

6. El to i l'estil de la catequesi ha de ser «evangelitzador», és a dir, ha de tenir en compte que per a molts és el primer anunci pel fet de la descristianització de la nostra societat i la ignorància religiosa que es pateix.

7. Volem que la catequesi s'entengui com a «procés» de creixement que s'adapta a cada etapa de la vida. També s'han de fer en altres moments moltes altres coses que no són pròpiament catequesi. Cada cosa en el seu moment i en el seu lloc, des de la infància fins a la maduresa.

8. Posar una atenció especial a la família amb la complexa realitat que viu i amb la problemàtica que pateix. El compromís d'un grup de catequistes per treballar exclusivament en aquest camp.

9. La celebració de l'Eucaristia dominical ha de recuperar totalment el seu sentit. És el moment més important de reunió de tota la comunitat cristiana. Es proposa caminar cap a una descoberta del seu sentit i de la participació d'infants, adolescents, joves i adults.

10. Un camp nou a atendre són els pares joves: com han d'assegurar el desvetllament religiós dels seus fills entre els 0-6 anys. Urgeix una acció d'acolliment, d'acompanyament i d'ajuda d'aquesta experiència cristiana meravellosa.

11. Els catequistes manifestam la necessitat d'una presència i guiatge per part del bisbe i dels preveres. Per part del Bisbe: presència que és experiència de Diòcesi i d'Església Universal, presència afectiva a la que no es vol ni es pot renunciar. Per part dels Preveres: els catequistes ens volem sentir acompanyats, orientats i recolzats en la nostra missió.

12. Un replantejament de la manera com presentar els continguts catequètics a tothom i especialment als joves, com introduir en el sentit del Misteri, en el llenguatge simbòlic, la pregària, el silenci, etc. i la proposta de valors permanents...

13. Una revisió i noves orientacions de la manera de celebrar certs sagraments, per la incidència negativa que té la pressió social en el procés catequètic i de creixement cristià, en concret la celebració del bateig, de la primera comunió i del matrimoni.

14. La implantació de la catequesi anomenada «Especial» en el nivell que es cregui més convenient, que aculli tots aquells qui pateixen minusvàlues psíquiques i necessiten més que ningú d'una atenció especial.

SECCIÓ INFORMATIVA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes d'agost

Dia 24.- Presideix a Riba-Roja d'Ebre (Tarragona) la commemoració dels 150 anys del Temple Parroquial.

Dia 28.- Presideix a Morella (Castelló) l'Eucaristia de les Festes Sexenals.

Mes de Setembre

Dia 2.- Retorna de La Palma d'Ebre a Menorca

4.- Presideix l'ordenació presbiteral de Jesús Llompart Díaz.

5.- Presideix la inauguració de la Casa d'Acollida de Maó.

6.- Rep visites.

7.- Despatx.

8.- Presideix l'Eucaristia de les Festes de la Mare de Déu de Gràcia, a Maó.

9.- Visites.

10.- Es reuneix amb els rectors de les Parròquies de Maó.

11.- Presideix l'ordenació presbiteral de Miquel Cortés Gomila.

12 i 13.- Rep visites.

14.- Participa en una reunió al Consell Insular sobre el Toro.

15.- Rep visites. Es reuneix amb la Permanent del Consell Pastoral Diocesà.

16.- Es reuneix amb els Arxiprestos.

17.- Participa en una reunió de la CEAS a Madrid.

18.- Participa a Barcelona en l'Eucaristia commemorativa dels XXV anys d'Episcopat del Sr. Arquebisbe, Ricard Mª Carles i Gordó.

19 i 20.- Despatx.

21.- Sortida amb els preveres de la Casa sacerdotal del Seminari.

22.- Reunió amb els Delegats.

23.- Reunió de consiliaris al Toro.

24.- Presideix l'Assemblea de la Frater.

25.- Participa en la Jornada d'inici de curs dels EMD.

26.- Rep visites. Es reuneix amb l'equip de superiors del Seminari.

27.- Rep visites.- Celebra l'Eucaristia en el Col·legi de Sant Josep, de Maó.

28.- Rep visites a Maó.

29.- Presideix l'Eucaristia en la Parròquia de Sant Rafael, de Ciutadella.

30.- Participa en el claustre de professors del seminari.

Mes d'octubre

1.- Participa en la trobada de la Confer balear.

2.- Presideix l'Eucaristia en el Centre Catequístic Sant Miquel, de Ciutadella. Celebra Eucaristia en la Catedral, on bateja i confirma un adult.

- 3.- Presideix l'obertura de curs de catequesi de Ciutadella.
- 4.- Celebra l'Eucaristia en la Parròquia de Sant Francesc, de Ciutadella.
- 5.- Rep visites a Maó. Celebra l'Eucaristia i dóna una xerrada sobre la família a la Parròquia des Castell.
- 6.- Es reuneix amb els Bisbes de les Balears.
- 7.- Rep un grup de jubilats de Tortosa.
- 8.- Participa en els actes d'inauguració al Toro dels monuments als emigrants d'Alger.
- 9.- Despatx.
- 10.- Es reuneix amb la Comissió Diocesana de Patrimoni.
- 11.- Despatx.
- 12.- Presideix l'acte d'inaguració del curs del Seminari.
- 13.- Visites.
- 14-17.- Participa a l'Escorial en la reunió de Delegats Diocesans de Pastoral Familiar.
- 18.- Celebra la confirmació de tres adults a Sant Esteve, de Ciutadella.
- 19.- Visites a Maó.
- 20.- Es reuneix amb la Delegació de Joventut.
- 21.- Rep visites.
- 22 i 23.- Participa a Madrid en la presa de possessió del nou Arquebisbe, Mons. Antonio Rouco.
- 24.- Presideix a Sant Jeroni de la Murtra l'enterrament i funeral de Joan Josep Huguet Ameller.
- 25 i 26.- Participa a Madrid en una jornada d'estudi sobre la vida i la nova llei d'avortament.
- 27.- Presideix a la Catedral de Menorca el funeral per Joan Josep Huguet Ameller.
- 28.- Rep visites.
- 29.- Presideix la reunió del Consell Pastoral Diocesà. Participa en l'Assemblea de la JARC.
- 30.- Despatx.
- 31.- Rep visites. Es reuneix amb els patrons del Col·legi de Sant Francesc, de Ferreries. Celebra l'Eucaristia a Santa Clara per les religioses de la CONFER.

CRÒNICA DIOCESANA

ORDENACIÓ PRESBITERAL DE JESÚS LLOMPART DÍAZ

La Iglesia de Menorca vivió el domingo, día 4 de septiembre, nuevamente, con gran gozo y satisfacción el acontecimiento de una ordenación sacerdotal.

Jesús Llompart Díaz, natural de Es Castell, y diácono de la comunidad parroquial de Alaior, a sus 51 años, fue consagrado presbítero por el obispo Francesc Xavier Ciuraneta, en concelebración de la casi totalidad del presbiterio diocesano, y en presencia de centenares de personas, que abarrotaron el templo parroquial, provenientes de las diversas comunidades eclesiales.

La edad del nuevo presbítero dio a la ordenación un significado especial. No es habitual que personas de esa característica soliciten la ordenación.

Su decisión incluye una madurez consolidada, reflexionada profundamente. Por eso su repetido «Sí, lo quiero» a las preguntas rituales formuladas por el obispo, causó mayor impacto en los asistentes.

La emoción de la celebración sobresalió, como suele acontecer, en tres momentos de la misma: la invocación de la gracia de Dios por intercesión de los santos, mientras el ordenando está postrado en tierra; la imposición de las manos, primeramente del obispo, y posteriormente de todos los presbíteros, momento más importante de la ordenación; y el abrazo a todos ellos.

A los anteriores se sumó el entrañable del beso a su anciana madre, y a todos sus familiares.

La masiva participación en los cánticos, plegarias y comunión, la excelente ambientación musical y de ornamentación, la actuación de la Coral Sant Antoni, de la que ha formado parte el ordenando, expresaron la vivacidad de la celebración, preparada con especial cariño y acierto por toda la comunidad parroquial de Es Castell.

El obispo, en su homilía, dirigida directamente al ordenado, recalcó que el presbítero debe transparentar a Cristo en «el camino y en la mesa», es decir, en la acción y en la celebración, y le pidió que estuviera siempre cercano a las personas, especialmente a las más necesitadas.

Agradeció la cooperación de la familia y comunidades que han favorecido la vocación de Jesús Llompart, y pidió a los padres presentes generosidad ante la opción de sus hijos por el sacerdocio.

El clima fraternal se prolongó, después de la Eucaristía, en el exterior del templo, en donde se pudo compartir una merienda, preparada por la comunidad parroquial, y durante la que se expresaron felicitaciones a la madre, hermanos y familiares del ordenado, y se intercambiaron saludos entre los miembros de las distintas comunidades, que manifestaban todos su alegría por el acontecimiento.

ORDENACIÓ PRESBITERAL DE MIQUEL CORTÉS GOMILA

Diumenge, dia 11 de setembre, capvespre l'església de Santa Maria de Ferreries acollí la celebració diocesana de l'ordenació sacerdotal del diaca Miquel Cortés. L'espaiosa nau s'omplí plenament de fidels, sobretot de la comunitat parroquial de Ferreries, però també de Ciutadella i, en proporció menor, de la resta de poblacions. El bisbe Francesc Xavier Ciuraneta presidí l'acció litúrgica, acompanyat per la majoria del presbiteri diocesà. En tot moment va ser intensa la participació de l'assemblea, conscient de la importància i significació eclesial de la celebració, que aconseguí un clima de joiosa i càlida pregària. El grup musical - ben acurat en cadascuna de les seves intervencions- contribuí a donar ritme i melodia de renovada joventut a la pregària comunitària feta cançó.

Després de la proclamació de les lectures de la Paraula de Déu, va ser cridat i presentat el candidat al bisbe. El rector de la parròquia de Sant Bartomeu va expressar en nom de l'Església la petició de l'ordenació presbiteral.

En l'homilia el bisbe destacà que, pel sagrament de l'Orde, el prevere és fet imatge i figura de Crist cap i pastor del seu Poble, amb la missió de servir l'Església per a la salvació del món. «Els preveres -continuà- són cridats a prolongar la presència de Crist, seguint el seu estil de vida i essent una transparència seva enmig del ramat que els ha estat confiat». El pastor diocesà indicà que la tasca prioritària de l'evangelització exigeix sacerdots caracteritzats per la comunió amb el Papa, amb els Bisbes i entre si, així com per una col·laboració fecunda amb els fidels seglars. També insistí en la formació humana i teològica que els capacita per a «discernir els fenòmens culturals i socials i trobar l'arrel dels problemes per a donar-los resposta des dels continguts essencials del missatge cristià». Finalment, es referí a la vida espiritual, l'obediència, la castedat i la pobresa.

Seguí la litúrgia de l'ordenació. Després de l'examen i compromís i promesa d'obediència, el candidat s'allargà a terra i s'invocà la protecció dels sants.

El moment central de l'ordenació s'expressà amb la imposició de mans per part del bisbe i la pregària consecratòria. Tot el col·legi presbiteral imposà també les mans sobre el cap del qui era constituït nou prevere.

Revestit amb els ornaments sacerdotals, el nou capellà rebé de mans del bisbe les ofrenes del pa i el vi per a l'eucaristia, que prèviament havien estat presentades pels pares de l'ordenat. L'abraçada de pau va fer més significatiu encara l'acolliment del nou germà sacerdot per part del bisbe i dels preveres.

En la litúrgia de l'eucaristia en Miquel concelebrà al costat del bisbe i distribuí el cos del Senyor als pares i familiars.

En acabar la celebració, el nou capellà expressà l'agraïment a la família, a la comunitat parroquial i al Seminari, que desvetlaren i cultivaren la fe en Jesucrist i la crida vocacional. També donà gràcies per l'experiència pastoral a Caritas, a Migjorn i Ferreries, i per tantes persones concretes que l'han acompanyat en

l'itinerari creient. D'una manera especial destacà al rector del Seminari, que passa per un moment de gravetat en la seva malaltia i per qui sol·licità la solidaritat en la pregària.

La festa i l'intercanvi continuaren en el pati de l'església en un clima d'alegre cordialitat.

LES NOCES D'OR DE LA CAPELLA DAVIDICA

El primer d'agost de 1944 el bisbe Pascual proclamava la constitució de la **CAPELLA DAVIDICA DE LA SANTA ESGLÉSIA CATEDRAL DE MENORCA**. Aquesta setmana passada, aprofitant l'estada d'un nombrós grapat de joves músics que participaven en un curs internacional de música i del prestigiós director Salvador Brotons, la Capella ha pogut fer una celebració veritablement extraordinària de les Noces d'Or. I en cantar la música vibrant i grandiosa del Te Deum de Dvorak, l'himne d'acció de gràcies proclamat sota les voltes de la nostra catedral, fou acomplida cloenda de cinquanta anys d'història d'una agrupació coral que nascuda a l'empara d'aquells murs venerables per cantar les lloances de Nostre Pare comú, esdevindria amb el temps ambaixadora musical menorquina pels més diversos indrets, sota la batuta de Gabriel Salord i Marquès en els seus primers vint-i-cinc anys i per Guillem Coll Allès després, que tingué ja el goig de commemorar les Noces de Plata i ha vist culminar les d'Or empunyant encara la batuta, havent treballat incansablement en la difusió de la música entre el jovent de Ciutadella, fins formar una escola de música que possibilità molts d'aquests joves, de seguir els estudis oficials en el Conservatori Professional de Música de Balears. Tant arrelà aquesta escola que ella ha estat sement de l'Escola Municipal de Música de Ciutadella, que ha començat a funcionar amb esperançadores perspectives. Aquesta tasca permanent ha permès que del seu si nasquessin noves agrupacions vocals i instrumentals diversificades, que mostren l'abast de la Capella Davidica i la seva influència en l'educació musical de Ciutadella.

Aquests dos sacerdots que han dedicat el millor de les seves vides i del seu treball a la Capella Davidica mereixen el testimoni de recordança i de gratitud més sincers per part dels menorquins. I els cantaires, els qui cantaren i els qui canten, els amics i benefactors, la catedral -que és de Menorca- on van néixer, estan d'enhonorabona.

CASA D'ACOLLIDA SANT FRANCESC D'ASSÍS

L'assemblea arxiprestal de Maó de l'any 88, convocada sota el lema «**La comunitat cristiana servidora dels pobres**», va analitzar la situació social de

l'arxiprestat i va marcar una sèrie de prioritats. El punt 3er. de les conclusions deia: «**impulsar una casa d'acollida per a transeünts, i formar una comissió ad hoc; tenir en compte els recursos immobiliaris profitables**».

Tot d'una la comissió es va posar en marxa dirigint-se a l'Ajuntament per plantejar la problemàtica. D'aquestes gestions en sorgí l'alberg municipal de transeünts que ha funcionat fins fa poc. Com que l'alberg municipal es va tancar per diferents raons, el servei d'una casa d'acollida va tornar quedar enlaire.

A partir d'aquí i des de la parròquia de St. Francesc es va oferir a Càritas interparroquial la casa del c. Dels Negres, 41-43 perquè pogués servir com a casa d'acollida. Estudiat el tema per l'equip de Càritas, es va dissenyar un projecte en tres parts: vivenda per al rector de St. Francesc, casa d'acollida i vivenda del cuidador.

La primera part fou realitzada del juny al desembre del 93 en un curs de rehabilitació de vivendes organitzat per FOREM-Comissions Obreres. La segona part, feta com a continuació d'aquest curs, s'ha duit a terme entre març i agost d'enguany. La tercera part queda per fer.

Dilluns passat, dia 5 de setembre, el Bisbe va beneir i inaugurar la **Casa d'acollida St. Francesc d'Assís** en presència d'entitats i persones que han cooperat en la seva realització. Amb el seu servei, aquesta Casa vol donar resposta a diversos col·lectius sense sostre: transeünts, malalts mentals compensats, ambulants i marginats, dones maltractades.

La Casa serà regida, d'acord amb un reglament, per un equip de Càritas, i la feina quotidiana d'una monitora serà encomanada a una religiosa de les Filles de la Caritat que la Congregació nomenarà per a aquest servei.

La realització d'aquest projecte fins ara ha estat possible gràcies a la cooperació de Càritas amb institucions públiques i la col·laboració d'empreses i persones particulars. Fer-ne una llista té el perill de deixar d'anomenar qualcú; a tots, Càritas dóna les gràcies i confia seguir comptant amb la col·laboració de tots perquè aquesta obra vagi endavant.

Càritas interparroquial (Maó)

JORNADES PER A CONSILIARIS

Mn. **Josep Escós**, consiliari de la Joc-Jobac i Aco, dirigí els 23-24 de setembre (divendres-dissabte) unes sessions, Al Toro, per a consiliaris dels moviments de joves Joc-Jobac i Jarc implantats a Menorca. L'objectiu d'aquestes jornades és introduir a un **pla de formació teològica**, requisit indispensable per a poder fer bé aquest paper de consiliari. La jornada comença el divendres de matí, a les 10, i finalitza el dissabte, havent dinat.

RENOVACIÓ DE CÀRRECS DELS ESCOLTES

Els escoltes de Menorca es van reunir en assemblea extraordinària divendres, dia 2 de setembre, a Alaior. L'objectiu principal era la renovació de càrrecs directius, però en no presentar-se ningú per a president, es va resoldre formar una gestora que durà la direcció de l'escoltisme fins que haurà estat elegit nou president. La gestora està integrada per: **Paco Cardona** (St. Lluís), **Ma. Pau Socias** (St. Climent), **Biel Gener** (Ferrerries), **Biel Portella** (Es Migjorn), **Jesús Llompарт** (Alaior) i **Antoni Fullana** (Ciutadella). També es van aprovar els pressuposts del 94-95 que inclouen el sou d'un secretari (en Biel Portella) que treballarà a mitja jornada.

PROPOSTES PER A UNA PASTORAL VOCACIONAL

El dia 1 d'octubre passat es va celebrar a Palma la vuitena Assemblea Regional de la Confederació de Religiosos i Religioses (CONFER), dins d'un clima de gran fraternitat. Van participar-hi els Bisbes de Mallorca i Menorca, Teodor Úbeda i Francesc Xavier Ciuraneta, respectivament, així com els Superiors Generals dels religiosos i religioses residents a les tres Illes i les Juntes de Confer de les diòcesis.

Amb el títol «VOCACIONS I ESGLÉSIA LOCAL. PLANTEJAMENT I PROPOSTES PER A UNA PASTORAL VOCACIONAL», el Vicari General de Menorca va presentar la ponència que va ésser molt aplaudida per tots els participants. Durant el debat es van fer nombroses propostes que van ser ressenyades en el Diari Menorca del dia 5 del corrent, entre elles i altres destacaria les següents:

- La importància de la participació de l'església local en la pastoral vocacional.
- La col·laboració dels sacerdots amb la Delegació de Pastoral Vocacional.
- La presentació del Carisma propi per part de les Congregacions Religioses.
- L'acompanyament dels joves que es senten cridats a la vocació religiosa.
- La formació d'una taula diocesana que estudiï aquest tema amb profunditat.

Finalment es van presentar les memòries de les activitats realitzades a les tres Illes, que tracten els temes d'espiritualitat, formació i convivència amb activitats lúdiques entre tots els religiosos i religioses.

INAUGURACIÓ DEL CURS 1994-1995 DEL SEMINARI

El passat dia 12 d'octubre es va inaugurar el nou curs al seminari diocesà.

Es va començar amb una missa a la Catedral, presidida pel bisbe i concelebrada per la majoria dels capellans de la diòcesi. Després, al Socors, es va prosseguir amb

l'acte acadèmic, al qual hi va assistir un considerable nombre de gent atreta, en part, per l'interès de la ponència.

L'acte acadèmic d'enguany quedava enmarcat en la celebració festiva del bicentenari de la reinstauració de la diòcesi menorquina.

Un cop feta la presentació i salutació al públic, es passà a llegir la memòria corresponent al curs passat. Seguidament, el professor d'història: en Germà Coll Mesquida presentà la lliçó inaugural titulada: «*La clau de volta; notes breus de l'episcopologi menorquí del s. XIX*».

El conferenciant remarcà que la figura arquitectònica de la «*Clau de volta*», l'havia aplicada metafòricament als bisbes perquè creu que aquests representen i fan la funció, dins l'Església, de les claus de volta que coronen i tanquen l'edifici. Des d'aquest punt de vista, féu un petit recorregut històric dels bisbes en la seva activitat pastoral eclesiàstica, tant amb el clergat i al seminari com en la vessant social. Deixà entreveure també les mancances dels bisbes en aquells temps.

L'acte inaugural va finalitzar amb unes paraules per part del bisbe, que donà per inaugurat el curs 1994-1995.

I DEMÀ, QUÈ?

Prepara el futur

A les jornades de pastoral juvenil celebrades al Toro el 5-6 de desembre del 93 es va prendre l'acord d'elaborar un material i un pla d'iniciació a la militància cristiana. Un grup, integrat per membres de la Jarc i la Joc-Jobac, van anar donant cos a la idea que va culminar en el nomenament d'en Joan Mercadal Victori com a responsable-coordinador diocesà d'aquesta iniciativa.

El pla diocesà vol arribar als adolescents i joves a partir de 15 anys que s'agrupen a les parròquies, generalment a partir de la confirmació, però que no tenen cap lligam els uns amb els altres. La iniciativa ha estat ben acollida pels responsables de les comunitats que sovint es veuen perduts en aquest treball.

La campanya per al curs 94-95 va ser presentada a Ciutadella dia, 14 i a Maó dia 15 passats. El seu tema és formulat així: «I demà, què? Preparar el futur: quin projecte de persona escolliré?», i es desplegarà en tres fases:

1ª Afirmació dels grups (sobretot si s'han confirmat l'any anterior).

Trobada general: diumenge 6 de novembre, sobre el tema «gent o persones?», per ajudar a descobrir alguns models de vida vists críticament.

Primera etapa: observació dels models de vida que trobam al nostre entorn. I nosaltres com vivim?

2ª Trobada general diumenge 5 de febrer, sobre el tema «persones d'avui», testimonis de vida, persones compromeses en algun camp (església, societat, cultura, ecologia, etc.).

Segona etapa: descobrir compromisos en el nostre entorn.

3^a Trobada general diumenge 14 de maig, sobre el tema conclusiu: «I demà, què? Jo com em mont la vida?»

Als animadors de grup els correspon la feina de dur endavant aquesta campanya i d'engrescar els al.lots i al.lotes. Al cap i a la fi, els joves tenen dret a ser acompanyats en el seu coneixement i vivència de la Bona Notícia de Jesucrist.

REUNIÓ DE LA TAULA DE JOVES

Se reuní per primera vegada aquest curs el dijous dia 20 d'octubre, a les 20.30 h. a Cal Bisbe. La presidí el Bisbe Francesc Xavier i na Maria Ignàsia Gener, nova delegada de joventut. Hi assistiren en Toni Fullana, delegat sortint, na Pili de Carlos, na Montse i na Mirentxu de Joventuts Marianes Vicencanes, en Joan Mercadal, responsable del Pla diocesà d'iniciació, en Biel per l'escoltisme, en Miquel de la Joc-Jobac, i en Xavi de l'arxiprestat de Maó i la Jarc. Després d'una pregària va ser presentada la nova delegada i els nous membres de la taula.

Després de confeccionar el calendari de reunions, es van estudiar les propostes del Consell diocesà de pastoral en especial la que fa referència a la formació cristiana dels joves: aquest serà el punt central de la feina d'aquest curs.

Després van ser elegits en Biel Portella com a secretari, i na Mirentxu com a tesorera.

La primera cita diocesana per als joves és la pregària d'Advent que enguany serà a Ciutadella. Oportunament ja es donarà a conèixer en quina església i a quina hora se celebrarà.

SECCIÓ DOCUMENTAL

MISSATGE DEL PAPA AMB MOTIU DE LA JORNADA MISSIONERA MUNDIAL

«El qui fa la voluntat del meu Pare del cel, aquest és el meu germà, la meva germana, la meva mare» (Mt 12,50).

Estimats germans i germanes:

1. L'Església, enviada de tot el món per a anunciar l'Evangelí de Crist, ha dedicat a la família l'any 1994, ha resat amb ella i per ella i ha reflexionat sobre les problemàtiques que l'afecten. També en aquest missatge anual amb motiu de la Jornada Missionera Mundial vull referir-me a aquest tema, conscient de l'estreta relació que hi ha entre la missió de l'Església i la de la família.

Crist mateix va escollir la família humana com a àmbit de la seva encarnació i de la preparació per a la missió que li havia estat encomanada pel Pare celestial. Ell, a més, va fundar una nova família, l'Església, com a continuació de la seva universal acció de salvació. Església i família, doncs, en la perspectiva de la missió de Crist, manifesten llaços mutus i finalitats convergents. Si tots els cristians són corresponsables de l'activitat missionera, que és la que constitueix la família eclesial, a la qual, per gràcia de Déu, tots pertanyem (cf. *Redemptoris missio*, 77), amb més raó s'hi ha de sentir la família, que es fonamenta en un sacrament específic, impulsada per l'afany missioner.

2. L'amor de Crist que consagra el pacte conjugal és també el flama sempre encesa que impulsa l'evangelització. Tots els membres de la família, en sintonia amb el Cor del Redemptor, estan invitats a comprometre's amb tots els homes i dones del món, manifestant «la sol·licitud tant pels qui són lluny com pels qui tenim a prop» (*Redemptoris missio*, 77).

És aquest amor el que impulsa els missioners a anunciar amb zel la Bona Nova «a tots els pobles» i a donar el seu testimoni amb el lliurament d'ells mateixos, a vegades fins arribar al suprem senyal del martiri. L'anunci de l'Evangelí a fi d'edificar una comunitat que sigui prolongació de la família de Déu i «llevat» per al creixement del Regne de Déu i per a la promoció dels més alts valors de l'home (cf. *ibid*, 34) és l'objectiu únic del missioner, el qual, treballant per Crist i amb Crist, malda per una justícia, per una pau i per un desenvolupament no ideològics, sinó reals, contribuint així a construir la civilització de l'amor.

3. El Concili Vaticà II ha volgut reafirmar fortament el concepte preferit per la tradició dels pares de l'Església segons el qual la família cristiana, constituïda mitjançant la gràcia sacramental, reflecteix el misteri de l'Església en la dimensió domèstica (cf. *Lumen gentium*, 11). La Santíssima Trinitat habita en la família fidel, la qual, en virtut de l'Esperit, participa de la sol·licitud de tota l'Església per la missió, contribuint a l'animació i a la cooperació missionera.

És oportú subratllar que els dos sants patrons de les missions, així com molts treballadors de l'Evangelí, han gaudit, en la seva infantesa, d'un ambient familiar veritablement cristià: sant Francesc Xavier va reflectir en la vida missionera la generositat, la lleialtat i el profund esperit religiós que havia experimentat en el si de la seva família i especialment al costat de la mare; santa Teresa de l'Infant Jesús, per la seva part, assenyala amb la seva característica senzillesa: «Durant tota la vida el bon Déu ha volgut embolcallar-me d'amor: els meus primers records estan plens de les moixaines i somriures més tendres» (*Història d'una ànima*, Manuscrit A, f. 4v.).

La família participa de la vida i de la missió eclesial a partir d'una triple acció evangelitzadora: en el seu mateix si, en la comunitat a la qual pertany i en l'Església universal. El sagrament del matrimoni, en efecte, «constitueix els cònjuges i pares cristians en testimonis de Crist «fins a l'extrem de la terra», com veritables «missioners» de l'amor i de la vida» (*Familiaris consortio*, 54).

4. La família és missionera, per damunt de tot, amb la pregària cristiana. La pregària familiar ha d'incloure també la dimensió missionera per tal que sigui eficaç en l'evangelització. Per aquesta raó, els missioners, segons la lògica evangèlica, senten la necessitat de sol·licitar constantment pregàries i sacrificis com a ajuda valuosíssima per a la seva tasca evangelitzadora.

Pregar amb esperit missioner implica diversos aspectes, entre els quals és preeminent la contemplació de l'acció de Déu, que ens salva per mitjà de Jesucrist. La pregària es converteix així en una sincera acció de gràcies per l'evangelització que ja ens ha assolit i que continua difonent-se per tot el món; al mateix temps, la pregària es converteix en invocació al Senyor per tal que faci de nosaltres instruments dòcils de la seva voluntat, concedint-nos els mitjans morals i materials per a la construcció del seu Regne.

Complement inseparable de la pregària és, a més, el sacrifici, com més generós més eficaç. De valor inestimable és el sofriment dels innocents, dels malalts, dels pacients, dels qui pateixen opressió o violència, és a dir, d'aquells que estan units de manera especial, en el camí de la Creu, a Jesús redemptor de tot home i de tot l'home.

5. Opinions i esdeveniments, problemes i conflictes, èxits i fracassos de tot el món, gràcies a l'acció persuasiva dels mitjans de comunicació social, exerceixen una notable influència sobre les famílies. Els pares, per tant, aconsegueixen un paper específic propi quan, comentant amb els seus fills les notícies, les informacions i les opinions, reflexionen de manera ponderada sobre tot el que els mitjans de comunicació permeten que entri a les seves llars, i es comprometen també en accions concretes.

La família, d'aquesta manera, correspon també a la funció més autèntica de la comunicació social, que consisteix a promoure la comunió i el desenvolupament de la família humana (cf. *Communio et progressio, Aetatis novae*, 6-II). Un objectiu com aquest necessàriament ha de ser compartit per tots els apòstols de

l'Evangelí, que el pretenen, a la llum de la fe, en la perspectiva de la civilització de l'amor.

Però l'acció en el delicat i complex àmbit dels mitjans de comunicació social suposa notables inversions de capacitats humanes i de mitjans econòmics. Dono les gràcies a tots els que contribueixen amb generositat a fi que, entre els innombrables missatges que recorren el planeta, no manqui la veu, suau però ferma, de qui anuncia Crist, salvació i esperança per a tothom.

6. L'expressió més sublim de generositat és el do integral d'un mateix. Amb motiu de la Jornada Missionera considero necessari adreçar-me de manera particular als joves. Estimadíssims!, el Senyor us ha donat un cor obert a grans horitzons: no temeu comprometre totalment la vostra vida en el servei a Crist i al seu Evangelí! Escolteu com repeteix també avui: «La collita és abundant però els segadors són pocs» (Lc 10,2).

M'adreçó, a més, a vosaltres, pares. Que mai no minvi en els vostres cors la fe i la disponibilitat, quan el Senyor us beneeixi mitjançant la crida a un fill o a una filla a un servei missioner! Prepareu aquesta crida amb la pregària familiar, amb una educació rica d'impuls i d'entusiasme, amb l'exemple quotidià de l'atenció als altres, amb la participació en les activitats parroquials i diocesanes, amb el compromís en l'associacionisme i en el voluntariat.

La família que conrea l'esperit missioner en la manera de plantejar l'estil de vida i l'educació mateixa, prepara el bon terreny per a la llavor de la crida divina i reforça, al mateix temps, els llaços afectius i les virtuts cristianes dels seus membres.

7. Que Maria Santíssima, mare de l'Església, i sant Josep, el seu espòs, invocats amb confiança per totes les famílies cristianes, aconseguixin que en totes les comunitats domèstiques es desenvolupi durant tot aquest any l'esperit missioner, a fi que tota la humanitat arribi a ser «en Crist la família dels fills de Déu». (*Gaudium et spes*, 92).

Amb aquest auguri invoco sobre els missioners escampats arreu del món, així com també sobre totes les famílies cristianes, de manera especial sobre les famílies compromeses en l'anunci de l'Evangelí, els dons de l'Esperit diví, com a prova dels quals imparteixo a tots la benedicció apostòlica.

Vaticà, 22 de maig, solemnitat de Pentecosta de l'any 1994, setzè del meu pontificat.

Joannes Paulus pp.II

NOTA DEL COMITÉ EJECUTIVO DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA SOBRE LA CONFERENCIA INTERNACIONAL DEL CAIRO (POBLACIÓN Y DESARROLLO)

Al coincidir la 171 reunión del Comité Ejecutivo de la Conferencia Episcopal Española con la celebración en El Cairo de la Asamblea de las Naciones Unidas sobre la Población y el Desarrollo, los Obispos miembros del Comité Ejecutivo:

1. Expresamos nuestra solidaridad y comunión con el Santo Padre, Juan Pablo II, que a través de la Delegación de la Santa Sede presente en dicha Asamblea, está haciendo llegar a la misma su valiosa aportación como testigo excepcional de la dignidad de la persona humana y del respeto a la vida a la luz del Evangelio.
2. Compartimos la preocupación general por el progresivo crecimiento de la población en algunas regiones, aunque a veces se magnifiquen las cifras y se silencien otros aspectos importantes.
3. Nos preocupa todavía más la insolidaridad en la justa distribución de los bienes de la tierra que origina situaciones de subdesarrollo, miseria y muerte.
4. Tampoco podemos olvidar la situación de los países más desarrollados, entre ellos España, que han llegado a una tasa de crecimiento de la población de signo negativo, que pone en peligro su futuro.
5. Es de alabar el interés de las Naciones Unidas y de otros organismos internacionales por el futuro de la humanidad y sus esfuerzos para que la mujer tenga en la sociedad el puesto que le corresponde.
6. Hay que lamentar, sin embargo, la escasa importancia que se atribuye al matrimonio y a la familia en relación con los temas de la población y el desarrollo, que son objeto de estudio en la Asamblea de El Cairo. Consideramos que los esposos son los primeros y principales responsables de los hijos y del número y frecuencia de los mismos. Según el artículo 16 de la Declaración de los Derechos del Hombre de las Naciones Unidas (10 de diciembre de 1948), la familia es el fundamento de la sociedad y es misión del Estado protegerla...
7. Tenemos la impresión de que en el documento que se estudia en la Asamblea es muy grande el espacio que se dedica al tema de la población y muy escaso el destinado al desarrollo. Los nacimientos no son la causa principal del hambre y de la muerte de los niños, sino el subdesarrollo provocado por la insolidaridad de los países ricos y poderosos. La solución no será el control de la natalidad dirigida desde fuera, directa o indirectamente, sino una ayuda más generosa y eficaz al desarrollo integral de las personas y de los pueblos más desfavorecidos.
8. No son medios adecuados para solucionar los problemas originados por el crecimiento de la población y el subdesarrollo el recurso al aborto provocado, la esterilización o cualquier otro método que atente contra la vida o la dignidad de las personas.

Madrid, 6 de septiembre de 1994

DECLARACIÓN DE LA COMISIÓN PERMANENTE DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA SOBRE LA PROYECTADA NUEVA «LEY DEL ABORTO»

I. Se proyecta una ley injusta

1. El anteproyecto de ley con que el Gobierno pretende regular la práctica del aborto no puede menos de alarmar a cualquier persona con recta sensibilidad moral y social. Institucionaliza la vulneración de un derecho tan fundamental de las personas como es el derecho a la vida. Por tanto, repugna a la misma idea del Derecho y debilita el ordenamiento jurídico en sus fundamentos.

II. No hay razones válidas para el aborto

2. Sabemos que no son pocas las circunstancias adversas en las que, en ocasiones, se puede encontrar la mujer que espera un hijo: el riesgo de su propia salud o incluso, aunque hoy muy raramente, de su vida; la dureza de la expectativa de tener un niño con algún defecto físico o psíquico; la irresponsabilidad y hasta la violencia en el sexo por parte del varón; las estrecheces económicas; los inconvenientes laborales y profesionales; la existencia de una familia ya numerosa; o, simplemente, el no sentirse con el ánimo necesario para recibir y educar a su hijo en un mundo tan poco acogedor para la persona y para la familia como es el nuestro. Por todo ello comprendemos a la mujer que se encuentre ante la tentación de creer que el aborto pueda ser la solución para una situación realmente apurada o angustiosa. Comprendemos también que, aun sin encontrarse en situaciones como éstas, haya mujeres que, arrastradas por una fuerte opinión pública favorecida por legislaciones como la presente, llegan a pensar que abortar «no está tan mal» o que «hoy ya hemos superado ese tabú irracional».

3. Nuestro rechazo público no va contra las mujeres tentadas de abortar ante las dificultades reales de su vida o movidas por un ambiente cada vez más insensible a lo que el aborto es en realidad. Va contra esta torcida aceptación social del «crimen abominable»¹ del aborto y su perpetración, de la que, a veces, incluso se hace alarde. Va, en particular, contra estas leyes o proyectos de ley que delatan una notable falta de criterio ético en el legislador, obligado por oficio a impedir eficazmente que las circunstancias difíciles de la vida lleven a los ciudadanos a violar los derechos fundamentales de los seres humanos. Si el legislador cree poder tolerar e incluso legitimar el atentado contra la vida de los débiles, por más «razones de progreso» que pretenda tener, estará en realidad permitiendo o promoviendo la vuelta a la «ley de la selva», es decir, a la regulación de las relaciones entre los hombres según la ley del más fuerte. Es ésta una corrupción radical.

4. En efecto, no hay razones realmente válidas para legitimar en ningún caso la eliminación directa de la vida humana aún no nacida. Ni siquiera las situaciones más graves a las que nos hemos referido más arriba constituyen una causa

proporcionada para justificar la eliminación de una vida humana inocente. Nadie puede atravesarse a decidir sobre la vida del no nacido para evitarle el venir a un mundo difícil, o para que no suponga una «carga» en la familia o un «problema» en el desarrollo de la vida de la madre. Nunca será legítimo matar a un ser humano inocente e indefenso para poner a salvo la propia salud o incluso la vida. La mujer que sufre esas situaciones no ha de ser inducida por la ley a creer que puede hacerlo, dándole a entender que abortar es un hecho socialmente aceptable o incluso un derecho. Mucho menos puede la ley abonar el campo para que terceras personas con poco sentido de humanidad se lucren con una industria del aborto que se aprovecha incluso de situaciones personales dramáticas. Por el contrario, en caso de «conflicto» último, la ley ha de proteger, de un modo proporcionado, lo más importante que está en juego: el derecho a la vida de la persona inocente, que ha de prevalecer sobre otros derechos o bienes de menor rango. La ley que se está preparando avanza, en cambio, en la dirección opuesta: parece querer consagrar el absurdo de que abortar es un derecho.

III. El Estado renuncia a su responsabilidad básica de tutelar la vida humana

5. El anteproyecto de ley reconoce que el Estado está obligado a tutelar la vida. Pero elude el decir expresamente que la vida de la que aquí se trata es la vida humana. ¿Pretende así ocultar el enorme despropósito ético y jurídico que supone el reconocer que alguien pueda decidir impunemente sobre la vida humana con la connivencia de una supuesta ley?

Esto es exactamente lo que ahora se quiere hacer empeorando todavía más la vigente «ley del aborto». El Estado hace una dejación prácticamente total de sus responsabilidades en esta cuestión. Durante los tres primeros meses del embarazo se le «otorga» a la mujer la capacidad de decidir libremente sobre la vida de su hijo. Nadie tendrá ya que preocuparse ni siquiera de obtener un certificado con el que, por alguna «razón» de las arriba aludidas, se dictamine que la criatura no nacida ya no tiene derecho a seguir viviendo. Bastará sólo que la madre lo juzgue así. El Estado se reserva simplemente el trámite de «informar» de otras alternativas posibles.

6. Este anteproyecto de ley es, pues, totalmente inaceptable. El Estado no tiene autoridad ninguna para decidir que sea permisible suprimir la vida de un ser humano inocente. El derecho a la vida no es una concesión del Estado, es un derecho anterior al Estado mismo y éste tiene siempre la obligación de tutelarlos. Tampoco tiene el Estado autoridad para establecer un plazo, dentro de cuyos límites la práctica del aborto dejaría de ser un crimen. La vida del ser humano está, desde su concepción, en un proceso continuo de evolución en la que pasa por etapas muy diferenciadas, pero todas ellas humanas: humano es, por ejemplo, el feto de un mes y, si se le deja evolucionar y nacer, será un niño y, luego, un adulto y un anciano. ¿Qué base racional y ética puede haber para excluir que el atentado contra la vida sea punible en alguna de esas etapas? Es evidente que ninguna.

Hacerlo así es, en realidad, negar la igualdad de los seres humanos en un derecho tan básico como es el derecho a vivir. Las disposiciones del Estado en este sentido podrán ser, pues, «legales», pero serán siempre radicalmente inmorales y nunca tendrán, por tanto, el carácter de verdaderas leyes. Esperamos que tanto la opinión pública como quienes participan en la elaboración de la ley, actuando todos libremente y en conciencia, se opondrán a la aprobación de una norma que, por su radical inmoralidad, no puede ser aceptada como ley por ningún ciudadano consciente de cuáles son los fundamentos de un Estado de derecho.

7. Existen, además, muy serias dudas sobre la constitucionalidad de este anteproyecto de ley. Pensamos que contradice lo que el Tribunal Constitucional fijó en su sentencia de 1985 como exigencia no renunciable para el Estado: el imperativo de establecer una protección eficaz de la vida del concebido y no nacido que incluya como última garantía las normas penales. La mera «información» no garantiza en absoluto una protección adecuada del derecho fundamental que aquí está en juego.

IV. El pluralismo se base en el respeto a la vida

8. Habrá quienes traten de responder a nuestro rechazo absoluto de este tipo de legislación diciendo que nuestra postura es simplemente la opinión particular de un determinado grupo religioso o incluso que es intolerante y «fundamentalista». Les invitamos con todo respeto a que reconsideren sinceramente su juicio. Nosotros respetamos y valoramos el pluralismo y la libertad. Sin embargo sabemos que el pluralismo y la libertad no prosperan más que dentro de unos límites, fuera de los cuales están amenazados de muerte. No se puede invocar la libertad de opinión para conculcar o aceptar que se conculque un derecho tan fundamental como es el de la vida. Quien así piensa y actúa olvida que el respeto a la vida humana es una de las bases de todo orden social justo, en particular, del pluralista. Si se socava esa base ¿qué garantía habrá ya de que el próximo derecho conculcado no sea el derecho a la libertad de opinión, o incluso a la vida, de quien la socava? Tampoco se puede invocar el derecho a las decisiones íntimas o a la vida privada para privar a otros de la vida; ni el derecho a la «seguridad jurídica» para negarles a otros incluso la elemental seguridad de poder vivir ya en el seno materno; ni el supuesto derecho a la seguridad higiénica en el aborto, mientras se elimina «higiénicamente» a un ser humano.

Es verdad que las leyes civiles, por razones de orden público y por evitar males mayores, podrán tolerar ciertos comportamientos inmorales que no vayan directamente contra los derechos fundamentales de las personas. Pero en el caso que nos ocupa no cabe duda de que el tolerar el atentado contra el derecho fundamental a la vida sería en realidad una de las formas más radicales de intolerancia. No somos, pues, intolerantes cuando nos oponemos a esta legislación intolerante, a este tipo de legislación que de hecho no tolera el desarrollo normal de vidas humanas incipientes, las más necesidades de protección jurídica eficaz; a

esta legislación que, además, pretende negar a los profesionales de la sanidad el derecho de la objeción de conciencia en un asunto tan grave.

V. Remitimos a lo que ya hemos dicho otras veces.

9. Los Obispos ya hemos hablado en otras ocasiones de cómo responder eficazmente a los problemas reales de las mujeres enfrentadas a la falsa alternativa del aborto. Hemos hablado también de cuál habría de ser la actitud y los profesionales católicos de la política y de la sanidad y de todos, cristianos o no, ante este grave problema humano. Queremos recordar aquí solamente dos de estos escritos más completos y más recientes: la Instrucción de la XLII Asamblea Plenaria titulada Actitudes morales cristianas ante la despenalización del aborto (28-VI-1985)² y el trabajo del Comité Episcopal para la Defensa de la Vida: El aborto. 100 cuestiones y respuestas sobre la defensa de la vida humana y la actitud de los católicos (25-III-1991)³. Recordemos vivamente su relectura.

VI. «No» a esta ley, por el «sí» a la vida humana

10. «Antes de haberte formado yo en el seno materno, te conocía, y antes de que nacieses te tenía consagrado» (Jr 1,5). Estas palabras que Dios dirige al profeta Jeremías se cumplieron de un modo eminente en la encarnación del Verbo en el seno de su madre, María, que aguardó su nacimiento con amor y esperanza inmensos. Pero podemos aplicárnoslas también a cada uno de nosotros. Nadie está en este mundo por casualidad. Todos somos queridos y elegidos, por puro amor, por el Creador. Todos hemos necesitado ser acogidos de modo semejante, con amor, por los nuestros: por nuestra madre, por nuestro padre, por nuestra familia. Todos seguimos necesitando la fraternidad de nuestro prójimo y todos necesitan la nuestra, en particular los más cercanos y débiles. Pedimos al Dios, cuya gloria consiste en el que el hombre viva, que sepamos, cada uno en nuestro lugar, ser servidores de ese don magnífico de la vida. Protegerla, cuidarla, quererla bien es tarea que exige la colaboración y el empeño de todos.

Hay «noes» necesarios para el «sí». Nosotros decimos «no» a este anteproyecto de ley sobre el aborto, e invitamos a todos a unirse a nosotros en el «no» con los medios legítimos al alcance. Es el modo de estar consecuentemente a favor del «sí» a la vida del hombre, que es la gloria de Dios.

Madrid, 22 de septiembre de 1994.

NOTAS:

(1) CONCILIO VATICANO II, Constitución Gaudium et Spes, 51.

(2) Cf. Boletín Oficial de la Conferencia Episcopal Española 7 (1985) 137-142; o Ecclesia 2229 (13-VII-1985) 888-891. Ya en 1974 nos habíamos pronunciado sobre este asunto con una amplia *Nota sobre el aborto* de la Comisión Episcopal para la Doctrina de la Fe: cf. Documentos de la Conferencia Episcopal Española (1965-1983), BAC, Madrid 1984, 332-339; también en: CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA. COMISIÓN EPISCOPAL PARA LA DOCTRINA DE LA FE, Fe y Moral. Documentos publicados de 1974 a 1993, EDICE, Madrid 1993, 7-13.

(3) Cf. Boletín Oficial de la Conferencia Episcopal Española 8 (1991) 99-118; o Ecclesia 2524 (20-IV-1991) 604-622. Se encontrará también publicado como folleto en las editoriales BAC, EDICE, EDICEP, Palabra, PPC y San Pablo.

COMUNICADO DE LA COMISIÓN PERMANENTE DEL EPISCOPADO SOBRE ENSEÑANZA RELIGIOSA ESCOLAR (22-IX-1994)

Los Obispos miembros de la Comisión Permanente manifestamos nuestra honda preocupación por el actual estado de cosas en asunto tan importante, como es la enseñanza religiosa escolar, que está repercutiendo de manera negativa en el ejercicio del derecho de los alumnos católicos y de los padres a que sus hijos reciban «la enseñanza de la religión católica en todos los centros de educación, en condiciones equiparables a las demás disciplinas fundamentales», como se establece en el Acuerdo entre la Santa Sede y el Estado Español sobre Enseñanza y Asuntos Culturales de 3 de enero de 1979. Están en juego libertades democráticas fundamentales de los ciudadanos católicos.

Los jóvenes y niños de nuestro país necesitan una formación religiosa y ética, conforme a sus propias creencias y según la voluntad de sus padres, que contribuya a cultivar en ellos los valores y a fomentar actitudes y comportamientos que favorezcan su desarrollo integral. Con las medidas vigentes y con las que se proponen no será posible esperar del sistema educativo actual estos resultados.

Los Obispos lamentamos que, después de tantos años de diálogo y de negociaciones con las diversas instancias del Gobierno, no hayamos podido llegar a un acuerdo satisfactorio para ambas partes. Sentiríamos que una vez más se impusiera unilateralmente una medida claramente discriminatoria para los creyentes católicos.

Deseamos todavía que el Real Decreto que regulará ya en el presente curso escolar la asignatura de Religión en los diversos niveles educativos consiga previamente el acuerdo de las instancias representativas de la Iglesia Católica y resulte un instrumento útil que garantice los derechos de todos.

Urgimos a todas las personas implicadas en este asunto de gran trascendencia, a los alumnos y padres católicos, a sus organizaciones, a los profesores y centros escolares, a los sacerdotes, religiosos y demás agentes de la pastoral de la enseñanza a que tomen conciencia de la importancia de la enseñanza religiosa, hagan valer sus derechos por todos los medios legítimos y colaboren activamente a que la enseñanza de la religión ocupe en el sistema educativo español el lugar que le corresponde.

CARTA DE LOS OBISPOS DE LA COMISIÓN EPISCOPAL DE MIGRACIONES SOBRE EL DÍA DE LAS MIGRACIONES (25-IX-94)

Queridos hermanos:

La jornada con que la Iglesia Española invita a las comunidades cristianas y a la sociedad en general a tomar conciencia de la dura realidad de los emigrantes y a suscitar actitudes de fraterna acogida, solidaridad y oración ante los problemas de este creciente sector de población, nos enfrenta este año, Año Internacional de la Familia, a uno de sus más dramáticos aspectos: el problema familiar.

El slogan que enmarca el cartel anunciador de esta Jornada es bien expresivo: «**NINA KUMPENDA BABA**» una frase en el idioma africano suahili que significa: «**Te quiero papá**». Una frase que el emigrante, en muchos casos, hace tiempo que no oye de sus hijos, que casi no recuerda cómo suena. Una expresión que nos hace mirar al inmigrante como un ser humano, con sentimientos y deseos, con su lengua y su cultura y, por tanto, con capacidad de enriquecernos. Un grito entrañable que nos recuerda, sobre todo, que el inmigrante tiene derecho a tener junto a él a su familia. La frase, además de lamento, es una llamada a nuestras conciencias.

El derecho a vivir en familia. Un derecho que ningún Gobierno puede, ni debe negar al inmigrante

El año 1994 ha sido declarado por las Naciones Unidas «**Año Internacional de la Familia**». Y aunque nos parece que el lema no ha sido ni suficientemente destacado, ni convenientemente promovido en el ámbito de Naciones Unidas, no faltan, sin embargo, textos de dicha Organización con la claridad y fuerza suficientes para interpelar a las conciencias y repercutir en las legislaciones nacionales. Así la Declaración Universal de los Derechos Humanos, del 17 de diciembre de 1948, reconoce en su artículo 16 el derecho a fundar una familia, considerando a ésta como «el elemento natural fundamental de la sociedad», que como tal tiene derecho a «la protección de la sociedad y del Estado». Y la Convención, aprobada casi por unanimidad por la Asamblea General el 18 de diciembre de 1990, está dedicada a la «protección de los derechos de todos los trabajadores emigrantes y de los miembros de sus familias».

Desde un planteamiento eclesial, y también humano, la persona, creada por Dios, tiene una dimensión social esencial. Esta dimensión encuentra su expresión primera y vital en el matrimonio y en la familia, medio normal de complementariedad y de desarrollo pleno de la personalidad. El matrimonio y la familia se manifiestan como medios privilegiados de encuentro, de transmisión de la vida y de los valores culturales, éticos, sociales y religiosos mediante los cuales el individuo alcanza su plena madurez como persona.

Familia y sociedad están íntimamente unidas, la familia es una sociedad de personas cuya existencia es anterior a la del Estado e incluso a cualquiera de otra

comunidad. En cuanto realidad social, la familia constituye la célula fundamental de la sociedad.

Por eso, el derecho a vivir en familia es un derecho fundamental. De hecho, todas las sociedades tienen por base a la familia, la familia es, pues, un «sujeto social», es decir, uno de los factores imprescindibles para una buena integración de las generaciones futuras. Se trata de un derecho al que los Gobiernos no sólo no pueden oponerse, sino que han de poner las condiciones favorables para que su reconocimiento y realización no queden vacíos de contenido.

Ambivalencia en la actitud de los Gobiernos. Llamada del Papa

Teóricamente, casi todos los Gobiernos de los países europeos reconocen en sus legislaciones el derecho a la reagrupación familiar de los inmigrantes. Sin embargo en la práctica, muchas veces tal derecho queda dificultado o subordinado a consideraciones económicas o políticas.

El Papa Juan Pablo II, en su mensaje con motivo **DÍA DEL EMIGRANTE** de este año, expresa su inquietud por la familia emigrante e invita a «todos los que, por distintos motivos, se interesan por promover el auténtico bien de la familia a considerar atentamente los problemas de las familias que han emigrado, teniendo en cuenta las peculiares dificultades que han de afrontar, a veces de forma dramática». (Juan Pablo II, Mensaje del Día de las Migraciones, 1993-94).

El Papa manifiesta su preocupación, en primer lugar, porque la familia pueda vivir unida, también en la emigración. Hace notar, al respecto, que los Gobiernos por lo general reconocen el derecho del emigrante a vivir con su propia familia, pero al mismo tiempo constata «que el reconocimiento de este derecho encuentra, con frecuencia, obstáculos de varios tipos, que impiden su aplicación efectiva». Por ello, invita a los responsables a que renueven estos obstáculos que impiden gozar efectivamente de este derecho, al tiempo que solicita a los Estados que amplíen las mismas medidas, que han adoptado en favor de las familias de sus propios ciudadanos, a las de los emigrantes, defendiéndolas del peligro de la marginación y el racismo.

Una idéntica denuncia de estas ambivalencias aparece en el documento de la Conferencia Episcopal Española «La Pastoral de las Migraciones en España». Al referirnos a las «posturas contradictorias ante el fenómeno migratorio», los Obispos españoles constatamos también que, mientras se afirman los derechos de los emigrantes en solemnes declaraciones nacionales e internacionales, al mismo tiempo se endurecen las políticas y los controles en aras de la defensa del bienestar de los connacionales, que actúa como «valor supremo».

Vivir en familia es un derecho fundamental reconocido en muchos tratados internacionales y en nuestra Constitución. Sin embargo, a los inmigrantes no se les reconoce el derecho a vivir en familia como tal derecho. Muchos, a pesar de llevar varios años trabajando entre nosotros, no han podido reagrupar todavía a sus familias. Unas veces, por las trabas legales y por la aplicación restrictiva de la

legislación, que ha venido haciendo la práctica administrativa en los últimos años. El Acuerdo del Consejo de Ministros de 12 de noviembre 94 simplemente establece un procedimiento de solicitud de visado de reagrupación familiar si se cumplen determinadas condiciones. Otras veces, pudiendo salvar las dificultades legales, no lo consiguen, porque nos negamos a alquilarles las viviendas que tenemos deshabitadas, por un sentimiento de rechazo que se va generalizando en nuestra sociedad, y, porque teniendo nuestros mismos deberes, no tienen los mismos derechos y no se les contempla en los planes sociales y de vivienda al no existir una política global de integración. En buena lógica parece que si de lo que se trata es de proteger a la familia y favorecer su reagrupación por parte del Gobierno, lo que se impone como condición a aquella habría de facilitarse como deber de éste.

Como consecuencia de todo ello, «la familia, cuya misión consiste en transmitir los valores de la vida y el amor, encuentra difícil, en la emigración, vivir esta vocación» y sufre un grave deterioro humano: «las parejas que se ven forzadas a una separación que hace aún más traumática la experiencia migratoria; los hijos, separados de sus padres, se ven privados de la imagen paterna y educados según los comportamientos de las personas ancianas, no siempre capaces de ayudar a las nuevas generaciones a proyectarse hacia el futuro» (**Juan Pablo II, Mensaje del Día de las Migraciones, 1985**).

Quienes consiguieron, de derecho o de hecho, reunir a la familia, viven en condiciones de gran precariedad por la temporalidad de los permisos, por las de las viviendas y por las condiciones laborales, y no pueden pensar en un proyecto de vida, incluida la escolarización de los hijos, que exigiría una mayor seguridad y estabilidad.

En cuanto a la educación, el fracaso escolar es elevado entre los hijos de los inmigrantes, entre otras razones, por la falta de una planificación educativa que facilite los apoyos necesarios y «les permita el aprendizaje de lengua y de la cultura maternas. Los padres emigrados se convierten, de esta manera, en testigos pasivos de una escuela y de una sociedad que enseña a sus hijos modelos y valores que no se integran en los valores familiares. Esto produce un conflicto que, a veces, termina con una amarga capitulación por parte de los padres, o con la total separación de los hijos, que han adquirido una cultura distinta, impermeable a los valores de sus padres». (**Juan Pablo II, Mensaje del Día de las Migraciones, 1985**).

Cuando la Iglesia defiende los derechos de la familia -de todas las familias-, está defendiendo los derechos de la familia inmigrante porque la ley debe ser igual para todos. «En un Estado de derecho, la tutela de las familias, y en especial las de los inmigrantes y refugiados con dificultades añadidas, constituye un objetivo prioritario e inaplazable. Es un deber de todos. Gobierno y Sociedad deben garantizar la igualdad de tratamiento legislativo y, por lo tanto, deben tutelar a la familia inmigrante y refugiada en todos sus derechos fundamentales, evitando toda

forma de discriminación en el campo del trabajo, de la vivienda, de la salud, de la educación y de la cultura». (**Juan Pablo II, Discurso a los Obispos de Calabria, 1981**).

Nuestra llamada se dirige también a los inmigrantes. Sabemos que con vuestro trabajo, por humilde que sea, contribuís al bienestar de nuestro pueblo. La historia de nuestros emigrantes españoles nos enseña que, aunque las situaciones no son extrapolables, las dificultades tanto para la integración como para la reagrupación familiar vienen también de vuestro mismo convencimiento de provisionalidad. Pensáis que, tras unos breves años de estancia, volveréis a vuestro país. Pero cada año que pasa el retorno se convierte más en un mito. Es necesario que abandonéis toda idea de provisionalidad, que hagáis vuestro proyecto de vida con el apoyo de todas las organizaciones que trabajan en favor de los inmigrantes y que podáis traer y vivir con vuestra familia. Ella os brindará el mejor apoyo y el equilibrio afectivo necesario para afrontar las duras condiciones que impone el desarraigo.

Todo por su familia

Soledad, esfuerzo, distancias, trabajos... Todo lo sufre el emigrante por su familia. ¿No es justo que, en el Año Internacional de la Familia, todos y cada uno, desde sus posibilidades y responsabilidades, nos sintamos empujados a poner todos los medios para que se le reconozca y facilite al emigrante la posibilidad de vivir junto con los suyos? Este es el ruego que, humildemente, nos atrevemos a hacer, en primer lugar, a nuestras comunidades cristianas, pero también a la sociedad en general y a los responsables de su gestión. Estamos seguros de que, así, el Año Internacional de la Familia se convertiría, de alguna manera, en Buena Noticia y Acontecimientos de gracia para los emigrantes.

Los Obispos de la Comisión:
Ignacio Noguer
Rafael Bellido
Ciriaco Benavente
Juan García-Santacruz Ortiz
José María Larrauri Lafuente

